

Füzetünket a EURYDICE, az Európai Közösség oktatási információs hálózata és az EURES, az Európai Foglalkoztatási Szolgálat anyagainak felhasználásával készítettük el.

Felelős kiadó:
Vladiszavlyev András igazgató

2004. december

Csongrád Megyei Munkaügyi Központ
Nemzeti Pályainformációs Központ
6721 Szeged
Bocskai u. 10-12.
www.npk.hu

*Ez a kiadvány az Európai Bizottság Leonardo da Vinci programja támogatásával készült.
A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.*

Tartalomjegyzék

A görög oktatási rendszer bemutatása.....	3
A magyar munkavállalók munkavállalási lehetőségei Görögországban	15
Munkaerő-piaci keresleti és kínálati viszonyok, munkakeresési lehetőségek, adózási szabályok	20
A foglalkoztatás szabályozása.....	26
Munkajog.....	28
Esélyegyenlőség munkavállaláskor	32
Társadalombiztosítás	33

A görög oktatási rendszer bemutatása

1. Általános megjegyzések

A görög oktatási rendszer az iskolai előkészítő oktatásból, általános iskolai oktatásból és középiskolai oktatásból (melynek van 1. és 2. ciklusa) és felsőoktatásból áll.

Az oktatás nyelve: az összes görög állampolgár a közoktatás valamennyi szintjén igénybe veheti a görög oktatási rendszert, csakúgy, mint a külföldiek, - bizonyos feltételek megléte esetén. A görög nyelv ismerete létfontosságú, bár a felsőoktatás szintjein egy második nyelv tudása már kívánatos, sőt, bizonyos körülmények között – egyenesen megkövetelt. Az oktatási rendszerben megtalálhatók a mára már visszatelepült korábbi emigránsok számára szervezett iskolák, az alapozó tanfolyamok egyes tárgyakból és a görög nyelvű tanszékek a magániskolákban. Ezen felül, az oktatási rendszer kínál „inter-kulturális” iskolákat a eltérő kulturális, vallási és nyelvi sajátosságokat mutató gyermekek számára. A felsőoktatási intézményekbe felvételizni kívánó külföldi hallgatóknak görög nyelvvizsgával kell rendelkezniük.

Tandíjak és ösztöndíjak: általánosságban elmondható, hogy Görögországban az állami oktatás minden szinten ingyenes. Csak a Görög Szabadegyetemen kell tandíjat fizetni egyes posztgraduális oktatási programokon, illetve a középiskolai szintet követő szakmai képzésen résztvevőknek.

Korlátozott számban előfordulnak „fizetős” oktatási intézmények az iskolai előkészítő oktatás, valamint az általános és középfokú oktatás szintjein. Emellett néhány, külföldi kezelésben lévő magániskola is fenntart idegen nyelvű tantervet és az ilyen iskolák működéséről szóló törvény előírásainak megfelelően folytatja tevékenységeit.

Az Állami Ösztöndíj Alapítvány (görög rövidítése: IKY) és más állami és magánirányítású testületek adnak ösztöndíjat görög nemzetségű, vagy valamelyik EU tagállamból, vagy EU-n kívüli országból érkezett, felsőfokú oktatásban részt venni kívánó hallgatók számára. Ezen kívül ösztöndíjat kaphatnak egyetemet, vagy műszaki felsőfokú oktatási intézményt végzett hallgatók, akik Görögországban és külföldön terveznek posztgraduális és poszt-doktori tanulmányokat folytatni. Végül, az IKY a szakközépiskolai hallgatókat is segíti ösztöndíjak odaítélésével. Ösztöndíjban részesülhetnek még a Szakoktatási és Képzési Szervezet (OEEK) által alapított szakmunkásképző intézmények (IEK-ek) tanulói.

2. Iskolai előkészítő oktatás, óvoda (ISCED '0' szint)

Az iskolai előkészítő oktatást az óvodák biztosítják, melyeket a kisgyermek két évig, azaz négy és hat éves koruk között látogatnak. Az óvodák működtetésének célja az oktatási és a családszintű szocializációs folyamat hatásának megerősítése. A gyakorlati célok között említhető a kisgyermek pszichokinetikus, szociális, érzelmi, intellektuális és erkölcsi fejlődésének megszilárdítása, mind az egyén, mind a csoportok szintjén. A hangsúlyt az esztétikai élmények befogadására, a szellemi fejlődés elősegítésére, valamint a motoros és intellektuális képességek általános fejlesztésére helyezik.

Léteznek és egyre szaporodnak a teljes napi elfoglaltságot adó óvodák, ahol a kisgyermeknek napi hosszabb időben adnak a kreatív képességek kibontakoztatását elősegítő elfoglaltságot. Emellett különleges óvodák állnak a speciális oktatási bánásmódot igénylő gyermekek rendelkezésére.

Az óvodák látogatása olyan előkészítő időszak, amely elősegíti a kisgyermeknek az általános iskolai rendszerbe való későbbi beilleszkedését.

3. Kötelező, általános iskolai oktatás (ISCED '1' és '2' szint)

A kötelező általános iskolai oktatás Görögországban 9 évig tart (6 és 15 éves kor között) és a tanítás az általános iskolákban és a középiskolák alsó-középfokú évfolyamainak osztályaiban zajlik.

3.1. Általános iskolák (általános iskolai oktatás - ISCED '1' szint)

Az általános iskolák az általános iskolai oktatási rendszerhez tartoznak. Az oktatás hat évig tartó kötelező jellege a 6 és 12 év közöttiekre vonatkozik.

Az általános iskolai oktatás célja biztosítani a gyermekek teljes körű, harmonikus és kiegyensúlyozott mentális és fizikai fejlődését oly módon, hogy – nemüktől, vagy származásuktól függetlenül – egyformán kapjanak lehetőséget személyiségük kibontakoztatására és kreatív életmód folytatására.

Az általános iskolák hangsúlyozzák és elősegítik a kreatív tevékenységek és meghatározott tantárgyak, élethelyzetek és jelenségek tanulása közötti kapcsolatot, miközben fejlesztik az ismeretek megszerzésének elősegítését szolgáló mechanizmusokat. Az általános iskolák segítik a gyermekeket abban, hogy hogyan kell megragadni és megérteni alapvető fogalmakat, hogyan tudnak megismerkedni az elvont (absztrakt) gondolkodásmóddal és hogyan sajátíthatják el könnyen az írott és a beszélt nyelvet.

Görögországban a teljes napi elfoglaltságot adó elemi iskolák és ezek feldúsított tanterve nyerne fokozatosan teret. A dolgozó, munkába járó szülők gyermekeinek a segítése, a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása, valamint a külföldi diákok oktatása kap az oktatási programokban prioritást. Emellett léteznek a különleges tanítási módszerekkel tanítandó gyermekek igényeit kielégítő, speciális iskolák és alapozó tanfolyamok. Végül, az egész életen át tartó tanulás gondolatának („life-long learning”) keretében az iskolás korukban kibukott, illetve lemorzsolódott, ma 18 – 30 éves korú személyek járhatnak az ún. második esélyt adó általános és alsó-fokú középiskolákba, ahol befejezhetik a 9-éves kötelező oktatási időszakot. A „második esélyt adó” általános iskolák különleges, gyors oktatási programokat szerveznek. Ezek elvégzését követően a résztvevők az általános iskolai záróbizonyítvánnyal egyenértékű végbizonyítványt kapnak.

Az általános iskolákban a gyermekek vizsgáztatás nélkül lépnek a felsőbb osztályokba, feltéve, hogy az osztályfoglalkozásoknak legalább a felén jelen voltak és a tanár(ok) véleménye szerint elsajátították az adott évfolyamra jellemző ismereteket. A tanulók minden tanév végén értékelő jelentést kapnak előmenetelükről.

Az általános iskolai tanulmányok a hatodik év végén fejeződnek be és a tanulók bizonyítványt kapnak, amit hivatalos csatornákon keresztül eljuttatnak a helyi gimnáziumba, hogy tanulmányaikat ott tudják folytatni.

3.2. Gimnáziumok (alsó-középfokú oktatás - ISCED '2' szint)

A gimnázium veszi igénybe a 12 – 15 év közötti életkorú tanulók kötelező nappali oktatási időszakának három utolsó évét és ezzel a középfokú oktatás alsó szintjét képviseli.

A vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően, a gimnáziumi szintű oktatás célja elősegíteni a tanulók mindenirányú fejlődését, támaszkodva az ebben az életkorban meglévő képességeikre és az élet által velük szemben támasztott követelményekre. A gimnáziumi időszak különösképp segít a tanulók értékítéletének fejlesztésében, egyre bővülő ismereteiknek a társadalmi problémákkal való összemérésében, szóbeli kifejező képességük művelésében, a tőlük elvárható fizikai fejlődési szint elérésében, a művészeti ágakkal való ismerkedésükben, esztétikai érzékük fejlesztésében, végül a saját képességeik, szaktudásuk, hajlamaik és érdeklődési körük tudatos megismerésében.

A gimnáziumok nappali tagozatos iskolák, azonban némelyikük az esti órákban működik. Az esti gimnáziumok a 14 évnél idősebb tanulók számára állnak nyitva. Emellett léteznek zenei gimnáziumok, inter-kulturális gimnáziumok és sport tagozatos gimnáziumok.

Korrektív tanítás áll a tanulási nehézségekkel küzdő gimnáziumi tanulók és a külföldről érkező tanulók rendelkezésére. A számukra nehézséget okozó tantárgyakból különórákra járnak. Ezzel párhuzamosan, a különleges tanítási igényeket támaztó gyermekek számára létesültek speciális gimnáziumok és alapozó tanfolyamok. Végül, a felnőtt-oktatás és az egész életen át tartó tanulás gondolatának keretében léteznek „második esélyt adó”, különlegesen gyors ütemű oktatási programokat megvalósító gimnáziumok. Az innen távozó hallgatók a normál gimnáziumi záróbizonyítvánnyal azonos értékű záróbizonyítványt kapnak.

Az egyéni teljesítmények értékelését a tanév folyamán a napi gyakoriságú feleltetésre és a tanulóknak a tanulási folyamatban való általános bekapcsolódásának megfigyelésére, továbbá a rövid írásbeli tesztek, azaz az előzetes figyelmeztetés nélkül megíratott röpdolgozatok és az év végén íratott nagy záródolgozatok eredményeire alapozzák.

A tanév végén egyes tárgyakból elégtelen eredményt elért tanulóknak szeptemberben utóvizsgát kell tenniük. Az itt is kudarcot vallóknak évet kell ismételniük, míg a legutolsó tanulmányi év végén jogosultak újra megpróbálkozni az előírásoknak megfelelő vizsgák letételével.

A gimnáziumot (az alsó-középfokú oktatás szintjét) végző diákok záróbizonyítványt kapnak, ami feljogosítja őket felsőoktatási intézményekbe való jelentkezésre. Emellett a gimnáziumot befejező, 18 évnél idősebb tanulók átléphetnek a szakközépiskolák (IEK-ek) bizonyos szakosító programjaiba, ahol két szemeszteren át folytatott tanulmányok után 1.szintű szakközépiskolai bizonyítványt kapnak.

4. Integrált líceumi (gimnáziumi) és technikai oktatás (felső középfokú oktatás - ISCED '3' szint)

A gimnázium befejezését követően a tanulók a felső középiskolai oktatás szintjére lépnek, ahol választaniuk kell az integrált líceum és a szakközépiskolák (TEE-k) iránya között. A felső középiskolai oktatás nem kötelező.

4.1. Integrált líceum / gimnázium

Szerkezet, időtartam és célok

Az integrált líceum intézményét az oktatás reformjáról szóló és a Líceum régi változatát felváltó 2525/1997 törvény elfogadásával hozták létre. A változtatás célja a tanulók átfogó szaktudásának és képességeinek a fejlesztése, valamint a modern társadalomban betöltött felelős állampolgári szerep betöltésére való felkészítés volt. A rendszer főbb jellemzői közé tartozik az általános oktatásra helyezett hangsúly és az oktatási rendszer más, egyenértékű, vagy magasabb szintjei közötti horizontális és vertikális átjárhatóság tág határok között mozgó lehetőségei.

Az Integrált Líceum három osztályból áll és a tanulmányok három évet vesznek igénybe. A gimnáziumi záróbizonyítvány birtokában további, külön vizsgák nélkül be lehet jutni az Integrált Líceum első osztályába.

Tanterv

Az Integrált Líceum első osztálya az összes tanuló számára az alapvető tudásanyagot képező, általános jellegű ismereteket ad. A második osztályban a tanulóknak választaniuk kell a következő szakirányok közül: elméleti, gyakorlati, illetve műszaki szakirány. A választás azonban nem szükségszerűen végleges: az első két év során október hónap közepén át lehet váltani bármelyik szakirányról egy másikra. A harmadik osztálytól kezdve többé már nem változtathatnak. A második osztályban három orientációs tárgyat oktatnak, ami heti hat órát vesz igénybe. A harmadik osztályban négy orientációs tárgy van, ami heti 12 órát vesz igénybe. Ezzel párhuzamosan a 2. és a 3. osztályos tanulók alaptárgyi foglalkozásokon vesznek részt, melyek heti 23, illetve 16 tanórát jelentenek.

Vizsgák

A 2. és 3. évfolyam végén a tanulók mind iskolai, mind országos szintű vizsgákat tesznek, hogy feljebb léphessenek a 3. osztályba, vagy megkapják az Integrált Líceum záróbizonyítványát.

Az Integrált Líceum záróbizonyítvány birtokosai előtt a következő választási lehetőségek állnak:

- állást keresnek vagy munkába lépnek az állami, vagy a magánszektorban,
- felvételiznek valamelyik egyetemen, vagy műszaki főiskolán (TEI), azzal, hogy megírják az éves országos vizsgadolgozatokat az öt általános jellegű és a négy orientációs tárgyból,
- járhatnak az állami, vagy magánkezelésben működő szakmunkásképző intézmények (IEK-ek) egyikébe, azzal a céllal, hogy a képzés megtörténtéről majd záróbizonyítványt szerezzenek, amellyel felvételt nyerhetnek a középfokú oktatás szintjét követő szakközépiskolai végzettséget adó intézménybe.

A nappali tagozatos iskolák mellett léteznek a fiatal dolgozók részére oktatást nyújtó esti Integrált Líceumok is. Egyes Integrált Líceumok szakosodhatnak zenei, vagy vallási irányra, sportoktatásra, vagy inter-kulturális jellegű oktatásra, de indulnak különleges Integrált Líceumok, illetve osztályok a speciális oktatási igényeket támogató tanulók számára is.

4.2. Technikumok (TEE-k)

Szerkezet, időtartam és célok

A technikumok (TEE-k) az Országos Oktatási és Vallásügyi Minisztérium (www.ypepth.gr) irányítása alá tartoznak, bár egyesek más minisztériumok, vagy pedig a Munkaerő Foglalkoztatási Szervezet (OAED – www.oaed.gr) felügyelete alá tartoznak. A 2640/1998 Törvény rendelkezései értelmében a technikumok működésének célja az, hogy általános, valamint műszaki és szakmai ismeretekkel és képességekkel ruházzák fel a majd állást kereső tanulókat. A nappali tagozatos iskolák mellett léteznek esti technikumok is, melyek az állásszerzési kilátásaikat javítani kívánó, legfeljebb 50 éves munkások szakképzését vállalják. A jelentkezőket felvételi vizsga nélkül felveszik, viszont vagy gimnáziumi záróbizonyítvánnyal, vagy ezzel egyenértékű, külföldön kiállított bizonyítvánnyal kell rendelkezniük.

A három éves technikum tanulókat a specifikus szakterületeket és szakképzettségeket felölelő két, egymástól független ciklusból állnak. Az 1.ciklus két évig tart, míg a 2.ciklus egyéves, viszont az esti technikumokban az 1., illetve 2.ciklus egy évvel, illetve hat hónappal meghosszabbodik.

Tanterv

A tanterv általános műveltségi és technológiai jellegű (elméleti ismeretek és laboratóriumi gyakorlat) tárgyakból áll, meghatározott szakterületek és szakképzettségek köré csoportosítva. Mindkét ciklusban oktatják a következő tantárgyakat: mechanika, elektronika, villamosság, iparművészet, textilgyártás, közgazdaságtan és vállalatirányítás, mezőgazdasági termelés, élelmiszeripar és környezet, egészségügy és jólét, kozmetika és fodrászat. Az egyes technikumokban indított szakok száma a helyi társadalmi-gazdasági feltételektől és igényektől, a jelentkező tanulók létszámától függ és attól, hogy milyen tárgyakat szeretnének felvenni. Az egyes szakokat az 1.ciklus második osztályában és a 3.ciklusban szaktárgyak szerint szakosítják. A laboratóriumi gyakorlatokat önálló, Iskolai Laboratóriumi Központok (SEK) nevű iskolai egységekben végzik.

Az 1.ciklust elvégzettek az alábbi lehetőségek közül választhatnak:

- szakosodásuk és a hatályos jogszabályok szerint oklevelet kapnak az adott szakma művelésére,
- beiratkoznak a 2.ciklus megfelelő szakosító kurzusára.

A 2.ciklust elvégzettek az alábbi lehetőségek közül választhatnak:

- szakosodásuk és a hatályos jogszabályok szerint oklevelet kapnak az adott szakma művelésére,
 - beiratkoznak a középiskolai tanulókat követő szakmunkásképző intézményekbe (IEK), az ottani tantervben szereplő, azonos szakterületű tanulókat második évébe, vagy bármely más szakosító kurzus első évébe,
 - felvételre jelentkeznek egy hasonló, vagy kapcsolódó jellegű szakirányú műszaki főiskolába, és megírják az országos szintű vizsgadolgozatokat két általános jellegű és egy szaktárgyból.
-

Vizsgák és a szakképzés szintje

Az 1.ciklus elvégzését követően az iskolán belül tartanak vizsgákat az összes oktatott tárgyból. Az Országos Oktatási és Vallásügyi Minisztérium döntésének megfelelően bizonyos alaptantárgyak oktatása mindegyik szakirány esetében követelmény és a vizsgákat a prefektúra (megye) szintjén egységesen szervezik meg. A sikeresen vizsgázó tanulók 2. szintű szakmunkás bizonyítványt kapnak és ezzel felkészültnek minősülnek önálló szakosodásra, különösen, ami a manuális képességeket illeti.

A 2. ciklus elvégzését követően a tanulók közös, országos szintű vizsgák letételét követően 3.szintű szakmunkás bizonyítványt kapnak. Ezzel képeseknek minősülnek műszaki feladatok önálló, vagy másokkal összehangolt elvégzésére.

Kiegészítő oktatási támogatás

Az Integrált Líceumra és technikumi tanulmányokra koruk szerint érett, ám tanulási nehézségekkel küzdő tanulók jogosultak kiegészítő oktatásban (kiegészítő tanítási támogatásban) részesülni az iskolákon belül, mind az általános jellegű, mind a szaktárgyak tekintetében. Emellett működnek speciális technikumok a különleges oktatási igényeket támaztó tanulók számára.

Horizontális átjárhatóság a gimnáziumok és technikumok között

Az Integrált Líceumok horizontálisan kapcsolódnak a technikumokhoz, ezért a tanulók szabadon átjárhatnak a kétféle oktatási forma között. Ennél fogva, a technikumi 1. ciklust elvégzett tanuló az Integrált Líceum 2. osztályába léphet át, viszont az Integrált Líceum tanulója csak meghatározott tárgyak esetében léphet át a technikum 2. ciklusának 2. osztályába, vagy az 1. ciklus 2. osztályába.

5. Kezdő és haladó felnőtt oktatás és képzés (középszintű oktatás – ISCED '4' szint)

5.1. Előkészítő szakmai képzés

Szerkezet, időtartam és célok

Az elsősorban a szakmunkásképző intézmények (IEK-ek) által végzett előkészítő képzést az Országos Oktatási és Vallásügyi Minisztérium felügyeli. Az állami és magánkezelésben működtetett szakmunkásképző intézmények a Szakoktatási és Képzési Szervezet (OEEK) égisze alatt az Országos Szakképzési és Oktatási Rendszer (ESEK) keretében működnek. Működik még néhány más szakmunkásképző intézmény is, más minisztériumok és hivatalok (pl. a Munkaerő Foglalkoztatási Hivatal (OAED) felügyelete alatt.

A szakmunkásképző intézmények működtetésének célja szakképzést biztosítani, mind az előkészítés, mind a már haladó szintet elérték körében, továbbá, biztosítani, hogy a hallgatók megfelelő minőségű végzettségi szintet érjenek el azáltal, hogy megkapják a szükséges tudományos, műszaki, szakmai és gyakorlati ismereteket és kellő szaktudást halmozzanak fel, annak érdekében, hogy könnyebben tudjanak beilleszkedni a munka világába és gyorsabban tudjanak megfelelni a gyártási és termelési folyamatok gyorsan változó követelményeinek.

Az Integrált Líceumban és a régebbi típusú líceumokban és a technikumokban végzetek felvételre jelentkezhetnek a szakmunkásképző intézményekbe.

A Líceumban záróbizonyítványt szerző tanulók számára a képzési idő négy szemeszter. Mindegyik képzési év két, egyenként is önálló szemeszterből áll, szemeszterenként 14 teljes heti oktatási idővel.

A technikumok (vagy technikumi jellegű szakképző líceumok) 2. ciklusát követően kiadott bizonyítványait közvetlenül elismerik az adott szakterületre szakosodott szakmunkásképző intézmény harmadik szemeszterébe való bekapcsolódáshoz (a teljes tanulmányi időszak hossza egy év), vagy a hallgatók választhatnak egy másik szakirányú szakmunkásképző intézményt, - ebben az esetben tanulmányaikat a szokásos négy szemeszteren keresztül folytatják.

Egyes szakmunkásképző intézményekben működnek speciális karok, melyek szintén befogadják a 18 évnél idősebb gimnáziumi végzettségűeket, akik két szemeszteren keresztül folytathatják tanulmányaikat.

Tanterv

Az oktatási időszak során a hallgatók részt vesznek az oktatási tanterv keretébe foglalt kötelező elméleti, laboratóriumi és vegyes foglalkozásokon, melyek az oktatási ágazatok és szakosodási irányok széles skáláját ölelik fel. A szakmunkásképző intézményekben összesen 164 szakirányon folyik az oktatás, az alábbi főbb területeken: informatika/számítástechnika, távközlési hálózatok, pénzügyi és vállalatirányítási szolgáltatások, élelmiszer és italgyártás, közlekedés és idegenforgalom, elektronika, villamossági ismeretek, építőipar, vegyipar, iparművészet, 1. szintű (gimnáziumi) iparművészet, energia és környezet, egészségügy, kozmetika, szociális szolgáltatások, kommunikáció és tömegtájékoztatás, ruházat- és cipőipar, kultúra és sport, mezőgazdaság.

A szakmunkásképző intézményekben tanuló felnőtteknek tandíjat kell fizetniük minden egyes szemeszterért. Bizonyos körülmények megléte esetén ösztöndíjhoz lehet jutni. Emellett, a hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy államilag támogatott gyakorlati ismeretszerzésben vegyenek részt. A magánkezelésű szakmunkásképző intézmények által felszámított tandíj változó és összegét minden évben az éppen hatályos rendelkezéseknek megfelelően módosítják.

Vizsgák – a szükséges végzettségi szintek

Az egyes szemeszterek során a hallgatók teljesítményét és tanulmányaikban való előrehaladásukat folyamatosan tesztelik és a szemeszter végén záróvizsgát kell tenni.

Az állami, vagy magánkezelésű szakmunkásképző intézményekben folytatott tanulmányaikat sikeresen befejező hallgatók szakmunkás bizonyítványt kapnak, ami feljogosítja őket arra, hogy a középiskolai tanulmányokat követő (3+) szakképzés szintjén elérhető Szakképzési Diploma elnyeréséhez szükséges vizsgákat letegyék. A Szakoktatási és Képzési Szervezet országos szintű, elméleti és gyakorlati tárgyakat felölelő vizsgákat szervez, évente két alkalommal.

A szakmunkásképző intézmények gimnáziumi tanulmányokat követően oktatást biztosító tanszékeiken gimnáziumi éveik után tanuló hallgatók a szakmunkás bizonyítvány 1.fokozatát kapják meg.

A szakmunkás bizonyítvány megszerzése érdekében szükséges minősítő vizsgák letétele előtt az állami, vagy magánkezelésű szakmunkásképző intézmények hallgatói egy olyan, választható hat-hónapos gyakorlati képzést adó tanfolyamon vehetnek részt, ami egy adott foglalkozás betöltéséhez szükséges, elismert szakmai gyakorlatot adó képzésnek számít. Az

ilyen, szakmai koordinátor által felügyelt szakmai gyakorlatokat állami-, vagy magánszektorbeli cégek szervezik.

A Szakképzési Diplomát mind Görögországban, mind a többi EU-tagállamban elismerik és birtoklása előfeltétel az adott szakirányoknak megfelelő foglalkozás üzéséhez szükséges engedély megszerzéséhez.

5.2. Folyamatos szakmai képzés

Szerkezet, időtartam és célok

A folyamatos szakképzés minden olyan szakképzési és továbbképzési tevékenységet magában foglal, amit a hivatalos előkészítő képzési és oktatási rendszer keretein kívül végeznek.

A folyamatos szakmai képzés célja szinten tartani, korszerűsíteni és bővíteni az állást kereső emberek munkaköri képességeit és segíteni a pályafutásuk fellendítésében érdekelt munkások törekvéseit.

Görögországban folyamatos szakmai képzést a meghatározott lakossági csoportok képzésére szakosodott és különböző minisztériumok felügyelete alá tartozó intézmények sokasága végez. A jelenlegi intézményi keretek között az alábbi négy fő kategóriába tartozók képzésére fordítanak különös figyelmet:

- munkanélküliek képzése,
- magánszektorban dolgozó munkások képzése,
- a tágabb értelemben vett állami szektorban dolgozó munkások képzése,
- a társadalmilag hátrányos helyzetű emberek csoportjainak a képzése.

A szakképzési programok rövid időtartamúak, a képzési idő óraszama a tantárgy jellegétől, a tanterv tartalmától és a tanulói célcsoport összetételétől függ.

Oktatási központok – tanterv

Görögországban az állami- és magánszektorhoz tartozó és a folyamatos szakmai képzést szervező oktatási központok és szervezetek a Szakmunkásképző Központok (KEK-ek).

A Szakmunkásképző Központok folyamatos szakképzési szolgáltatásokat nyújtanak és akkreditációjukat a Szakképzési Struktúrák és Társ-Támogató Szolgálatok (EKEPIS – www.ekepis.gr) akkreditációját végző Országos Központtól kapják.

A Szakmunkásképző Központok nem-hivatalos folyamatos szakmai képzést szerveznek, szem előtt tartva a képzés és a munkavégzés összekapcsolását, valamint a munkanélküliek társadalmi kirekesztettsége elleni küzdelmet, a kisvállalkozókat és a speciális problémákkal küzdő csoportokat segítő programokat; végül a házon belüli szakképzési programokat.

A folyamatos szakmai képzési programok a cégeknél és a vállalatoknál folytatott elméleti képzést és szakmai gyakorlatszerzést kombináltnan foglalják magukban; a képzésben részesülők anyagi támogatást kapnak az oktatási program idejére.

Vizsgák – a megszerzhető végzettségi szintek

A Szakmunkásképző Központok a tanulók teljesítményének és előmenetelének értékelésére a tantervre alapozott értékelési rendszereket használnak. A kurzusok végeztével a képzésben résztvevők részvételi igazolást kapnak.

A programok elsődleges célja javítani a résztvevők álláskeresési esélyeit.

5.3. Magánfőiskolák

A főiskolák a gimnáziumból kikerülő tanulók rendelkezésére álló magánkezelésű szakképző intézmények. A kurzusok az elérendő végzettségi szinttől függően egytől négy évig tartanak. Ezek a főiskolák nem tartoznak az Országos Oktatási és Vallásügyi Minisztérium oktatási, vagy más, szakmai szempontú felügyelete alá. E főiskolák némelyike együttműködik külföldi egyetemekkel, hogy egyetemi szintű végzettséget igazoló diplomákat adhassanak ki. Az így megszerzett végzettségi szinteket, illetve tudományos fokozatokat a Külföldi Diplomák Elismerésének Egyetemi Központja (DIKATSA) nem fogadja el a görög állami egyetemek és műszaki oktatási intézmények által kiadott szintekkel és fokozatokkal egyenértékűnek, mivel a görögországi törvények értelmében nem megengedett magánegyetemek, vagy magánkezelésben lévő műszaki oktatási intézmények létrehozása és működtetése.

6. Felsőfokú (harmadik szintű) oktatás (ISCED '5' szint)

Szerkezet és célkitűzések

A 2916/2001 törvény értelmében a felsőoktatás két ágra oszlik: az egyetemi oktatás, amit az egyetemek végeznek, és a felsőfokú műszaki oktatás, ami a műszaki főiskolák (TEI) feladata. Emellett 1997/98-ban sor került a Görög Szabadegyetem létrehozására. A görög Alkotmány értelmében szakmai és speciális, illetve szakirányú oktatást a Felsőfokú Szakképzési Intézetek is nyújtanak. Részleteiben, a görögországi felsőoktatás szerkezete az alábbiak szerint foglalható össze:

Egyetemi oktatás

Az egyetemi oktatás célja és feladata, hogy magas színvonalú elméleti és átfogó képzést nyújtson a görög nemzet jövőben munkába lépő tudományos szakértőinek. Az egyetemi oktatási rendszerbe a hagyományos egyetemek, a műszaki főiskolák, az Iparművészeti Intézet és a Görög Szabadegyetem tartoznak. Görögország különböző városaiban összesen 20 egyetem található, melyek karokból, szakokból és egyedi egységekből tevődnek össze.

Felsőfokú műszaki oktatás

A felsőfokú műszaki oktatás feladata az, hogy hozzájáruljon az ország fejlődéséhez és általános haladásához a tudomány és az alkalmazott kutatások területén. A legfontosabb teendőt a tudományos adatoknak a termelési folyamatok céljaira történő átültetése és felhasználása jelenti. Az itteni kurzusok az egyetemi oktatáshoz képest gyakorlatiasabb felfogást tükröznek. Görögország különböző városaiban 14 olyan műszaki főiskola működik, melynek legalább két fakultása van és mindegyik fakultáson belül két, vagy több szakirány szerint folyik az oktatás; némelyik műszaki főiskolának van más városban működő, önálló kihelyezett részlege.

A Görögországi Szabadegyetem

A Görögországi Szabadegyetem (EAP) lehetőséget teremt a nyitott jellegű oktatásra és a táv-tanulásra. A Görögországi Szabadegyetem alapvető feladata szélesebb körű oktatási

lehetőségeket biztosítani az emberek különböző érdeklődésű és életkorú csoportjai számára, abból a feltételezésből kiindulva, hogy a tanulás az egész életre szóló jogosultság. A Görögországi Szabadegyetemet 1998-ban Patras városában hozták létre.

Felsőszintű képzés

A felsőszintű képzés rendszere egyben olyan, különböző természetű intézményeket is magában foglal, melyek a vallás, a művészetek, idegenforgalom, a tengerészet, a honvédelem és a közrend témaköreiben nyújtanak szakmai képzést. Pontosabban fogalmazva, az említett intézmények között említhető a Felsőfokú Egyházügyi Intézetek, a Kereskedelmi Tengerészeti Akadémia, a Tánc- és Színművészeti Felsőoktatási Intézet, az Felsőfokú Idegenforgalmi Szakképző Intézetek, a Honvédelmi Minisztérium tiszthelyettes-képző intézetei és a Rendőr Akadémia.

A görög Alkotmány rendelkezései értelmében a felsőfokú oktatási intézmények állami felügyelet alatt működő önálló és a törvény értelmében jogi személyiséggel rendelkező szervezetek, melyek anyagi támogatásáról az állam gondoskodik.

Az oktatás nyelve a görög, azonban egyes szakirányú, pre- és poszt-graduális tanulmányi programokon az oktatás idegen nyelve(ke)n folyik. Ezzel egyidejűleg egy, vagy több idegen nyelv ismerete a poszt-graduális tanulmányi programokban való részvétel alapvetően fontos előfeltétele. Az oktatás általában tandíjmentes, eltekintve egyes kivételektől, főleg bizonyos poszt-graduális oktatási programok és a Görögországi Szabadegyetem stúdiumainak esetében.

Felvételi követelmények

A felsőfokú oktatási intézményekbe való felvétel alapvető felvétele az Integrált Líceum által kiadott záróbizonyítvány megléte, mivel az egyes egyetemekre és a műszaki főiskolák szakaira felvehető hallgatók számát az Oktatási Minisztérium évente határozza meg. A válogatás a tanulónak a felső-középfokú oktatás második és harmadik évfolyamán a kilenc általános és orientációs tárgyból mutatott eredményeire alapozódik, melyeket a 30, illetve 70 százalékos súlyt képviselő országos szintű szóbeli, illetve írásbeli vizsgák kimenetele alapján állapítanak meg. A műszaki főiskolákon a férőhelyek egy bizonyos számát a technikumokból kikerülők számára tartják fent. A 23 évnél idősebbek felvételi vizsga letétele nélkül a Görögországi Szabadegyetem stúdiumaiban való részvétel révén kapcsolódhatnak be a felsőoktatási rendszerbe. Egyes felsőoktatási intézmények a saját felvételi kiválasztási rendszerüket használják, és nem követelik meg az általános jellegű vizsgákon való részvételt. Végül, azok a hallgatók, akik középfokú bizonyítványukat külföldön szereztek, az ottani végzettség szintje alapján nyerhetnek felvételt felsőoktatási intézményekbe. Természetesen ez függ a görög egyetemek által a külföldi tanulók számára fenntartott helyek számától és a jelölt görög nyelvtudási szintjétől, amiről bizonyítványt az athéni és a szaloniki egyetem által szervezett speciális nyelvvizsgák letételével szerezhet. Az EU-tagállamok állampolgárai ingyenesen tanulhatnak a műszaki főiskolákon, azonban meg kell felelniük bizonyos pénzügyi követelményeknek, ha görögországi egyetemeken kívánnak tanulni.

A valamely felsőoktatási intézményt már látogató hallgatók felvételizhetnek más felsőoktatási intézményekhez is.

Képzést biztosító intézmények és tanulmányi programok

Egyetemek: az egyetemi kurzusok négy évig tartanak, kivéve az öt, vagy hat évig tartó kurzusokat szervező egyes fakultások esetét. A tanulmányi év két, egyenként 13-hetes

szemeszterből és háromhetes vizsgaidőszakból áll. A hallgatók négy év után fejezik be tanulmányaikat, feltéve, hogy sikeresen megfelelték mind a kötelező, mind a fakultatív választható tárgyak vizsgáin. A kérdéses fakultás szabályaitól függően kapnak végzettségi fokozatot, vagy diplomát. Az egyetemek a következő területek ismeretéből adnak ki bizonyítványt: humán tudományok, jog és társadalomtudományok, egzakt tudományok, egészségügyi természetű tudományok, műszaki jellegű tudományok, valamint közgazdaságtan és vállalat/üzletirányítási ismeretek.

Műszaki főiskolák: a tanulmányok összesen nyolc szemeszterből álló négy tanév alatt végezhetőek el, - az utolsó szemesztert a diplomamunka megírására kell fordítani. Az utolsó szemeszter során a hallgatók egyben próbamunka keretében gyakorolhatják elméleti ismereteiket, melynek eredményéről értékelést kapnak. Tanulmányaik befejeztével a hallgatók tudományos fokozatot kapnak. A műszaki főiskolák összesen 81 szakirányt fednek le olyan területeken, mint a grafika és más művészeti ágak, üzleti irányítás és közgazdaságtan, egészségügyi és ápolói ismeretek, alkalmazott technológia, élelmiszeripari technológia és táplálkozástudomány, mezőgazdasági technológia, zenei technológia.

A Görögországi Szabadegyetem: a tanterv a távoktatás módszerére alapozódik. A tanulóknak úgy kell beosztani az idejüket, hogy meg tudjanak felelni az ilyen oktatási módszer kívánalmainak. A Görögországi Szabadegyetem a „hagyományos” egyetemek által adott egyenértékű tudományos fokozatot ad. Pre- és poszt-graduális kurzusokat, valamint szakképzési és folyamatos szakmai képzési programokat kínál, melyek végén a résztvevők részvételi, vagy a képzés megtörténtéről szóló igazolást kapnak.

Végül, a legtöbb egyetemen és műszaki főiskolán működik ún. koordinációs iroda, amely egyfajta hidat képez a felsőfokú oktatás világa és a munkaerőpiac között. Az üzleti-gazdasági közösséggel kiépített szoros együttműködés révén segítség nyújtható a hallgatóknak a munka világába való zökkenőmentes átmenethez.

Posztgraduális tanulmányok

Görögországban a poszt-graduális tanulmányok elvégzése szakirányú poszt-graduális diploma megszerzését eredményezi.

A poszt-graduális tanulmányok célja lehetővé tenni a hallgatók számára a valamely szakmai területre történő szakosodást. A görög egyetemek összesen 213 poszt-graduális tanulmányi programot kínálnak, a Görögországi Szabadegyetem pedig tízet. Tanulmányaik befejezésekor a hallgatók szakirányú poszt-graduális diplomát kapnak. A poszt-graduális kurzusokra az egyetemi és műszaki főiskolai tanulmányokat végzettek jelentkezhetnek. A jelöltek egy válogatási folyamat során, vagy (szóbeli és/vagy írásbeli) vizsga eredményeik alapján választják ki. Emellett, a jelölteknek legalább egy idegen nyelvet tudniuk kell. A kurzusok legalább egy évesek.

7. Doktori végzettséghez szükséges tanulmányok (ISCED '6' szint)

A doktori tanulmányok doktor fokozat elnyeréséhez vezetnek.

A doktori tanulmányok általános célja magas fokú szakosodást elérni az ismeretek stratégiai fontosságú területein, és különböző tudományos területeken előmozdítani az alap kutatások menetét és sikerét, az ország tudományos alapjainak a megerősítése érdekében. A posztgraduális kurzusokat is kínáló egyetemek esetében lényeges, hogy a doktori fokozatra pályázók rendelkezzenek posztgraduális diplomával. A rendszeres posztgraduális kurzusokat nem kínáló egyetemeken csak bizonyos előfeltételeknek megfelelő jelentkezők kaphatnak engedélyt doktori disszertációjuk elkészítésére. Egyes (pl. műszaki szakirányú) egyetemi

szakokon csak doktori fokozatot adnak és a felvételi követelményeket saját maguk határozzák meg.

A magyar munkavállalók munkavállalási lehetőségei Görögországban

A korábbi EU/EGT tagállamok állampolgárainak joga van munkát vállalni vagy munkát keresni Görögországban.

Milyen munkavállalási jogokkal élhetnek az EU tagállamok polgárai?

Valamennyi régi EU polgár három hónapig vállalhat illetve kereshet munkát Görögországban tartózkodási és munkavállalási engedély nélkül. Ha a munkavállaló előreláthatólag három hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb ideig tartózkodik az országban, és rendelkezik már igazolással a munkáltatójától, a hatóságok öt évre szóló ideiglenes tartózkodási engedélyt adnak ki számára. Ha a munkavállalónak még nincs konkrét állásajánlata, a hatóságoktól először hat hónapra szóló ideiglenes tartózkodási engedélyt kap. Ha a munkavállaló öt évnél is tovább szeretne az országban maradni, igényelheti a korlátlan időre szóló tartózkodási engedélyt.

Az EU tagállamaiban minden állampolgár az adott ország állampolgáraival azonos feltételekkel, vagyis munkavállalási engedély nélkül vállalhat munkát, vagy alapíthat vállalkozást. Amennyiben három hónapnál tovább kíván a kiválasztott EU tagországban maradni, akkor tartózkodási engedélyért kell folyamodnia. Ehhez csak a munkaszerződésre van szükség, vagy pedig - vállalkozók esetében - igazolni kell, hogy az általuk üzletszerűen folytatandó tevékenység nem esik nemzeti korlátozás alá. Az engedély megadása lényegében automatikus, általában öt évre szól, amit (kérésre) automatikusan meghosszabbítanak.

Nincs szükség tartózkodási engedélyre, ha a munka szezonális jellegű, vagy ha a munkavállaló rendszeresen - legalább hetente - visszatér az állandó lakóhelye szerinti tagországba (például határmenti munkavállalás esetén).

Minden további esetben az EU tagállamok állampolgárai részére a tartózkodási engedély - és ezzel a szabad munkavállalás és letelepedés lehetősége - automatikusan biztosított. A szabad munkavállalásból következik a legfontosabb jog, az általános diszkrimináció-mentesség. Eszerint a munkafeltételek, a munkajogi szabályozás, illetve díjazás tekintetében a közösségi munkavállalót nem szabad megkülönböztetni, vagy bármilyen hátránnyal sújtani. További fontos tudnivaló, hogy az adott ország saját állampolgárainak járó szociális jogok egy része is automatikusan megilleti a más tagországból érkezetteket is. Ez egyebek között a nemzeti juttatások igénybevétele, a betegség, anyaság, munkanélküliség vagy munkahelyi baleset esetére folyósítandó járandóságokra vonatkozik.

E jogok és kötelezettségek érvényesek a más tagországban letelepedő közösségi munkavállaló - vagy vállalkozó - családtagjaira is. (Családtagnak számít a házastárs, valamint a 21 év alatti, valamint az eltartott közös gyermek és a közvetlen felmenők. Vállalkozók esetében a házastárs saját eltartott gyermeke is e kategóriába tartozik.)

Miért utasíthatják el a tartózkodási engedély kiadását?

Az EU tagállamok, az Európai Gazdasági Térség államai és a kedvezményezett nem tagállamok állampolgárai részére csak abban az esetben lehet a tartózkodási engedély kiállítását megtagadni, ha ezáltal a közrend és a közbiztonság veszélybe kerülne.

A munkavállalási lehetőségek sajátos szabályozására lehetőséget adó átmeneti időszak

A csatlakozási tárgyalások folyamán a régi tagállamok kérték, hogy az új tagállamok állampolgárai számára egy bizonyos ideig még ne kelljen biztosítaniuk a közösségi jog által biztosított szabad munkavállalás lehetőségét. A közösségi jog alkalmazásának ilyen felfüggesztését derogációnak nevezzük.

A csatlakozási tárgyalásokon született megállapodások alapján a Csatlakozási szerződésben rögzített módon a régi tagállamok az új tagállamokkal szemben a csatlakozást követő átmeneti időszakban nem a közösségi jogot, hanem nemzeti szabályozásukat alkalmazzák.

Korlátozás az új EU tagállamok számára

A csatlakozás utáni időszakban a tagországok 2+3+2 évig korlátozhatják a magyarok munkavállalását. Ennek lényege, hogy a tagországok maguk dönthetik el, hogy beengedik-e a magyar munkavállalókat országukba vagy sem. A kétéves átmeneti időszak után valamennyi, a korlátozást alkalmazó tagországnak értékelnie kell, jelentettek-e feszültséget munkaerőpiacukon az új tagországokból érkező munkavállalók. Ennek alapján dönthetnek úgy, hogy még további három évig fenntartják a korlátozást. Ezt követően ismét értékelniük kell a helyzetet, s újabb két évre csak akkor hosszabbíthatják meg a korlátozást, ha az adott ország munkaerőpiacára bizonyíthatóan kedvezőtlen hatása van e munkavállalók alkalmazásának.

Görögország szabályozása a csatlakozást követő első két évben

A görög kormány 2004. február 16-i döntése értelmében az első két évben fenntartja a jelenlegi munkavállalási engedélyre épülő szabályozását. Ennek értelmében az átmeneti időszak első két évében Görögországban az újonnan csatlakozott országok munkavállalói számára engedélyköteles a munkavállalás. Ennek beszerzéséhez a munkáltatónak kell kérelmet benyújtania az illetékes munkaügyi hivatalban.

Görögország budapesti nagykövetségének címe, telefon és fax száma:
1063 Budapest, Szegfű u. 3.
1 413 2600, 1 413 2610 (tel.), 1 342 1934 (fax)

A csatlakozást követő kedvezőbb feltételek garanciái

A korlátozó szabályait fenntartó országok is kötelesek biztosítani azokat a jogosultságokat, amelyeket Magyarország a csatlakozási tárgyalásokon kivívott, és amelyek a Csatlakozási szerződésbe is bekerültek:

A közösségi preferencia biztosításának kötelezettsége

Ha egy régi tagállam úgy dönt, hogy a csatlakozást követően is fenntartja a munkavállalási engedélyezési eljárást, akkor a munkavállalási jogosultság tekintetében előnyben kell részesítenie az új tagországokból érkező munkavállalókat harmadik országok állampolgáraival szemben. Vagyis amennyiben egy adott meghirdetett álláslehetőség feltételeinek egy magyar és egy nem uniós állampolgár egyformán megfelel, úgy az adott tagállam köteles előnyben részesíteni a magyar jelentkezőt.

A „12 hónapos szabály”

Az a magyar állampolgár, aki a csatlakozás pillanatában legalább 12 hónapig jogszerű munkavállalóként jelen volt egy adott régi tagállamban (pl. egy éves munkavállalásra feljogosító munkavállalási engedéllyel dolgozik), a 12 hónap letelte után az adott tagállamban a továbbiakban szabadon, munkavállalási engedély nélkül vállalhat munkát. Az így szerzett

szabad munkavállalási jogával addig élhet, amíg az adott tagállam munkaerőpiacát önként el nem hagyja. Ez a szabad munkavállalási jog megilleti azokat is, akik a csatlakozást követően válnak jogosulttá munkavállalásra egy adott régi tagállamban, és a munkavállalási engedélyük legalább 12 hónapra szól.

Családtagok, akik valamely harmadik ország (nem EGT tagállam) állampolgárai Amennyiben egy magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja a csatlakozás pillanatában a 12 hónapos szabály alá eső magyar munkavállalóval együtt valamely régebbi tagállamban tartózkodik, úgy a csatlakozást követően közvetlenül lehetősége nyílik szabad munkavállalásra. Amennyiben a családtag csak a csatlakozást követően tartózkodik a magyar állampolgárral együtt az adott tagállamban, úgy nem azonnal, hanem a Csatlakozási szerződésben szabályozott feltételek mellett bizonyos idő eltelte után lesz jogosult az engedély nélküli munkavállalásra.

Tartózkodási szabályok

Az új tagállamok állampolgárai 2004. május elsejétől vízummentesen utazhatnak be valamennyi EGT tagállamba három hónapot meghaladó tartózkodási cél esetén is. Beutazáskor csak útlevél vagy új típusú személyi igazolvány szükséges. Az útlevélnek érvényesnek kell lennie a beutazás dátumától számított minimum 3 hónapig. A beutazás után elegendő az adott ország idegenrendészeti hatóságánál kérni a tartózkodási engedélyt (a vízum helyett), amelyet jövedelemszerzési tevékenység folytatása esetén az EGT állampolgároknak és családtagjaiknak általában öt évre adnak meg, és automatikusan hosszabbítható.

Hasznos információkkal szolgál Görögországban e téren a Munkaerő Foglalkoztatási Szervezet (OEAD). Amennyiben a munkavállaló három hónapnál hosszabb ideig kíván Görögországban dolgozni, tartózkodási engedélyt kell igényelnie, melyet először hat hónapra állítanak ki, majd öt évre meghosszabbítanak. A tartózkodási engedély kiállításához érvényes útlevél vagy személyi igazolvány, a munkáltatótól származó levél, és egészségügyi bizonyítvány szükséges. A régi EU/EGT tagországok állampolgárai már azelőtt elkezdhetnek dolgozni, hogy a tartózkodási engedélyt a hatóságok kiállítanák, azonban a 2004-ben csatlakozott országok munkavállalóinak már a munkába lépés előtt rendelkezni kell a munkavállalási engedéllyel. Egy évnél rövidebb ideig tartó munkavállalás esetén ideiglenes tartózkodási engedélyt adnak ki.

Az országba érkezést követő nyolc napon belül a lakcímet be kell jelenteni a lakóhely szerint illetékes rendőrőrsön, Athén esetében pedig az idegenrendészetnél.

Elérhetősége:

Pallini: Athanassiou Diakou 14, telefon: +30 210 603 2980,

Egaleo: Marmara, telefon: +30 210 531 9314.

Nem munkavállalási célú tartózkodás

Nem munkavállalási célú tartózkodás (pl. nyugdíjasként történő letelepedés, vagy tanulmányok folytatása) esetén nincs átmeneti időszak, így a magyar állampolgárokra is minden tekintetben a közösségi jog által biztosítottak vonatkoznak. Ekkor is meg kell azonban felelni néhány általános feltételnek, amelyek valamennyi tagállam állampolgárára vonatkoznak: igazolni kell, hogy a más tagállam állampolgára rendelkezik a fogadó országban

szükséges megélhetési minimumot jelentő jövedelemmel, illetőleg belép a fogadó ország társadalombiztosítási rendszerébe.

Végzettségek kölcsönös elismerése

A közösségi szabályok szerint a tagországoknak a saját állami képesítéssel egyenértékűnek kell elismerniük a másik tagországban szerzett képesítést. Ez a rendszer csak akkor működik, ha valaki azért akarja elismertetni a diplomáját, mert azt a tevékenységet, amelynek gyakorlására a diploma feljogosítja, egy másik tagországban szeretné gyakorolni. Tehát ha „csak” továbbtanulni szeretne, és nem elhelyezkedni, vagy egyéni vállalkozóként dolgozni, akkor továbbra is az adott ország belső előírásait kell követnie.

Az orvos, fogorvos, állatorvos, ápolónő, gyógyszerész, szülésznő és építész, valamint az ügyvédi szakma esetén az elismerés automatikus. Vagyis ha valaki egy másik EU-tagállamban bemutatja például az orvosi diplomáját, amely hazájában feljogosította arra, hogy praktizáljon, akkor azzal minden további nélkül elkezdhet dolgozni, még nyelvvizsgát sem írhatnak neki elő.

Ez a rendszer Önre tehát akkor vonatkozik, ha Európai Unió tagállam polgára, egy adott foglalkozás gyakorlására „A” tagállamban rendelkezik a megfelelő végzettséggel, ugyanezt a foglalkozást „B” tagállamban kívánja folytatni, ez a foglalkozás „B” tagállamban szabályozott és nem tartozik egyéb elismerési szabályozás alá.

Az elfogadás folyamata

Abban a tagállamban, ahol a foglalkozást Ön gyakorolni szeretné, pályázatot kell benyújtania az Ekvivalencia Központnak (NARIC), mely a pályázatokat egyéenként bírálja el. Megvizsgálja, hogy a tagállamban gyakorolni kívánt foglalkozás megegyezik-e azzal, amire Önt képezték, valamint azt, hogy az elvégzett kurzus időtartamában és tartalmában nem különbözik-e jelentősen a tagállamban.

A diplomák elismerésében az EU tagállamaiban működő ún. NARIC központok adnak felvilágosítást: www.enic-naric.net

A magyarországi NARIC központként működő Magyar Ekvivalencia és Információs Központ honlapja: <http://www.om.hu/nemzetkozi>

További információ: www.europa.eu.int/naric

Amennyiben a foglalkozás alapján véve ugyanaz és a képzés sem tér el jelentősen, akkor az Ekvivalencia Központnak (NARIC) el kell azt fogadnia. Ha a Központ úgy dönt, hogy a képzés időtartamában és tartalmában jelentős különbségek léteznek, akkor egyéb követelményeket támaszthat, pl. szakmai gyakorlat igazolása (egy – négy év), alkalmassági vizsga, adaptációs időszak. Csak egyetlen követelmény előírása lehetséges.

Az Ekvivalencia Központ számára négy hónap áll rendelkezésre, hogy a pályázattal kapcsolatban döntést hozzon. A Bizottság a következő három döntést hozhatja: teljes mértékben elfogadja a képesítést, egyéb követelményeket szab vagy elutasítja a pályázatot. Amennyiben a Bizottság újabb követelményeket támaszt vagy elutasít, indokolnia kell a határozatát. Fellebbezéssel a bíróságon lehet élni.

Ha négy hónapon belül nem születik határozat, akkor ezt elutasításnak kell venni és az illetékes görög bírósághoz lehet fordulni.

A beszerzendő dokumentumok listáját kérje a NARIC központnál. Szokásos esetben a következő dokumentumokra van szükség:

Személyi igazolvány vagy egyéb okirat, mely igazolja, hogy Ön az Európai Unió polgára,
A végzettséget tartalmazó diploma, oklevél vagy bizonyítvány.

Ha az anyaországban nem szabályozott foglalkozásról van szó, akkor azt is szükséges bizonyítani, hogy az elmúlt tíz év folyamán legalább két évig az adott szakmát gyakorolta.

A többi „szabályozott szakma” esetében alapvető elv, hogy ha egy állampolgár az egyik EU-tagállamban megszerezte szakmai címét, akkor bármely más tagállamban is gyakorolhatja szakmáját. Ennek ellenére a diploma elismerését ezen esetekben kérvényezni kell, s ekkor a kérelmező által elvégzett tanulmányokat összevetik a célországban lévő képzéssel. Abban az esetben, ha lényeges különbségeket találnak, a kérelmezőt felkérhetik, hogy továbbképzésen vegyen részt, vagy tegyen különbözeti vizsgát.

Nem „szabályozott szakma” esetében nem a közösségi jog szerint történik majd az elismerés, hanem külön honosítási eljárásban a tagállamok belső jogszabályai alapján. De ezeknél a tevékenységeknél, foglalkozásoknál (pl. az újságírás) előfordulhat, hogy nincs is erre szükség, hiszen a képesítés igazolása nélkül is el lehet helyezkedni.

Munkaerő-piaci keresleti és kínálati viszonyok, munkakeresési lehetőségek, adózási szabályok

A gazdaság helyzete

Az Európai Unió országaival összehasonlítva a GDP Görögországban meglehetősen magas, 2004-ben 3,7 %-ot tett ki.

A GDP mintegy 14-15 %-át adó idegenforgalom bevételei meghaladták az előző évi szintet. Az ipari termelés és a behozatal stagnált, az export csökkent. Nőtt a fizetési mérleg hiánya és az infláció. Változatlanul magas volt a munkanélküliség.

2004-ben az aktív lakosság (16-64 éves) részvétele a munkaerőpiacon 65,5 %-os volt. A leggyakoribb a teljes munkaidőben foglalkoztatás, a részmunkaidőben foglalkoztatás viszont nem jellemző az országra, 2004-ben a teljes foglalkoztatás csak mintegy 4%-át tette ki. A nők részmunkaidős foglalkoztatása a teljes létszám mintegy kétharmadát jelenti.

Európa más lakosaihoz képest a görögök általában hosszú ideig maradnak egy munkahelyen és munkakörben.

A foglalkoztatás 2004-ben 58,1 %-ot tett ki, az összes munkavállaló 72,2 %-a férfi, 44,4 %-a pedig nő volt.

Az utóbbi években a munkanélküliség a nők és a fiatalok bevonásával csökkent. A legsürgetőbb a tartós munkanélküliség megoldása volt, mely 2001-ben 52,8%-on állt. A tartós munkanélküliek teljes létszámának mintegy 65%-át a nők tették ki.

2004 év végén a munkaképes korú lakosság 11,2 %-a volt munkanélküli. Ezt a helyzetet leginkább a görög gazdaság átalakulása teremtette (az elsődleges és a másodlagos gazdasági szektor leépülése), a nők számának emelkedése a munkaerőpiacon, főként a balkáni államokból érkező bevándorlók (legális és illegális) beáramlása, valamint az új gyártási technológiák széleskörű terjedése.

A férfiak és nők közötti munkanélküliségi ráta jelentősen különbözik. 2004 első felében a nők munkanélküliségi rátája kétszer magasabb volt, mint a férfiaké, 16,8 % a nők és 7,3 % a férfiak esetében. A fiatalok munkanélküliségi mutatója is meglehetősen magasán állt.

A legalacsonyabb munkanélküliségi rátával számoló régiók a következők: Észak-Égei Szigetek (6,6%), Kréta (6,7%) és a Peloponnészosz-félsziget (8,6%). Makedónia (15,9%) és Közép- Görögország (13,3%) viszont a legmagasabb munkanélküliséget mutatja.

2000 és 2004 között a foglalkoztatottság 1,25%-kal növekedett. Ugyanebben az időszakban a nők megjelenése a munkaerőpiacon tovább erősödött.

Görögországban meglehetősen magas az önfoglalkoztatók száma, mely az utóbbi évtizedben a teljes foglalkoztatottság egyharmadát teszi ki. A munkáltatók teljes létszámát tekintve 2004-ben a munkaerőpiacon önálló vállalkozás 8,2 %-kal volt jelen beosztottakkal, 22,6%-kal beosztottak nélkül, 6,6 % pedig családi vállalkozásként működött.

Az utóbbi évtizedre jellemző az is, hogy a gazdasági szektorban erős szerkezeti átalakulás ment végbe, melynek során a munkaerő az első és másodlagos szektorból a harmadik szektorba távozott. 2003-ban az elsődleges szektor a teljes foglalkoztatottság 15,9%-át, a második szektor 22,9%-át, a harmadik szektor pedig 61,2%-át tette ki, ami tíz évvel korábban 27,7%, 27,0% és 50,2 % arányban oszlott meg.

Munkaerőigény

Az utóbbi években végbemenő erőteljes gazdasági átalakulás következtében az ipari és a szolgáltatási szektor nagy része igényt tart képzett munkaerőre, különösen az új technológiát alkalmazó területeken. Bizonyos szektorokban egyáltalán nem könnyű képzett és tapasztalt munkaerőt találni, ilyenek a telekommunikáció, bankok és egyéb pénzügyi szervezetek, közlekedés, kereskedelem, energia ellátás, számítástechnika, vegyipar, élelmiszer feldolgozás, nyomdaipar, gépgyártás és fémfeldolgozás.

A legnagyobb igény a következő területeken mutatkozik:

felsőfokú végzettséggel: számítástechnikai mérnök, adatbázis programozó, hálózati mérnök, telekommunikációs és Internet szakember, weboldal és elektronikus kereskedelem grafikus, műszaki mérnök, vegyészmérnök, élelmiszeripari mérnök és kutató, energia ellátással foglalkozó mérnök, gyártással és munkahelyi biztonsággal foglalkozó mérnök, gazdasági elemző, pénzügyi szakember, könyvelő és egyéb pénzüggel kapcsolatos foglalkozások.

nem felsőfokú végzettséggel: fémmunkás, műszaki és elektroműszerész és szerelő, gépjárműjavító és összeszerelő, bolti eladó, marketing, reklám és ügyfélszolgálatos munkaerő, gyártómunkás, számítógépes szakember, adatbázis programozó, hálózati mérnök, telekommunikációs és internetes szakember, elektronikus kereskedelmi és információs technológus.

A képzett munkaerő hiányával küzdő cégek többsége az ország két legnagyobb régiójában helyezkedik el: Attika, ahol a főváros, Athén fekszik és amely régió a legmagasabb gazdasági aktivitást mutatja, valamint Közép-Makedónia, ahol a lakosság számát illetően Görögország második legnagyobb városa, Thessaloniki található. A gazdaság aktivitása itt szintén jelentős.

Munkaerő túlkínálat

Jelenleg elhelyezkedési gondokkal elsősorban a képzetlen munkavállalók küzdenek, de ez a probléma megfigyelhető a képzettebb munkaerő körében is. Ez a helyzet egyértelműen azt mutatja, hogy az oktatási rendszerben gyökeres változtatásokat kell véghez vinni, és a képzéseket a munkaerőpiac valós igényeihez kell igazítani.

A gazdasági átalakulás következtében csökkent az igény a képzetlenebb mezőgazdasági és halászati munkásokra, a könnyűipar gépjárműjavítóira, cipészekre, szőrme- és bőrkészítőkre, dohányipari munkásokra, gyógyszer- és kozmetikumipari munkásokra, valamint a könnyűipari technikusokra az élelmiszeriparban, a dohány-, a bőr- és a szőrmeiparban.

Álláskeresés Görögországban

A munkahelykeresés Görögországban hasonlóképpen zajlik, mint bármely másik Európai Unió tagállamban.

Természetesen közvetlenül a cégekhez és szervezetekhez is be lehet nyújtani a pályázatot vagy a Görögországban megjelenő általános és szakmai újságokban szereplő állásajánlatokra is lehet jelentkezni. Ez a legmegfelelőbb módja annak, hogy megismerjük, mely iparágak és melyik cégek keresnek éppen alkalmazottakat.

A munkaerő kereslet és kínálat összehangolását, valamint a munkanélküliek munkába helyezését országsszerte az állami munkaügyi központok végzik, melyeket a Munkavállalók Foglalkoztatási Szervezete működtet (görög rövidítése OAED). Az OAED speciális pályatanácsadási szolgáltatásokat is nyújt.

Görögországban az eredményes álláskeresés sikerének kulcsa a személyes kapcsolat. Becslések szerint az álláshelyek felét családi és baráti alapon, a másik felét hivatalos munkaközvetítés útján töltik be.

Aki kapcsolatok nélkül kíván munkát találni, az legjobban teszi, ha a Ta Nea, az Apogevmatini, vagy az Eleftherotipia című újságokat lapozza. Sikert ígérő lehet a szakmai ágazatok speciális szaksajtójának olvasása is.

A magán munkaerő-közvetítést Görögországban törvény tiltja, ugyanakkor a munkáltatók megbízhatnak tanácsadó vállalkozásokat a pályázók kiválasztására.

Annak érdekében, hogy nyelvi akadályok ne nehezítsék a pályázat eredményességét, a külföldi bizonyítványokról hiteles fordítást kell mellékelni. A korábbi munkavégzéssel kapcsolatos igazolások csak akkor játszanak szerepet, ha azokat Görögországban működő külföldi vállalkozók állították ki.

Általános tapasztalat, hogy a szakmai képzettségnél fontosabb szerepet játszik a pályázó általános képzettsége és kommunikációs készsége.

Tekintettel arra, hogy az álláshirdetésben a fizetések nem kerülnek feltüntetésre, ezt a tárgyalás során kell megfelelően tisztázni.

Hasznos címek

a) Állami Foglalkoztatási Szolgálat
Odos Ethnikis Antistaseos 8
166 10 Trachones Attikis (Athens)
Tel.: + 301 9989 000
Fax: + 301 993 73 01

OAED Regionális Igazgatósága (Attica és a Szigetek)
Odos Peiraios 52
104 36 Athens
Tel.: + 301 5241 113
Fax: + 301 5241140

OAED Regionális Igazgatósága (Peloponnese)
Odos Kanari 54
262 22 Patra Achaia
Tel.: + 3061 329 764
Fax: + 3061 329 764

OAED Regionális Igazgatósága (Kréta)
Plateia Agias Aikaterinis
711 00 Irakleio Kritis
Tel.: + 3081 22 345
Fax: + 3081 280 805

OAED Regionális Igazgatósága (Macedonia)
Odos Dodekanisou 10A
540 16 Thessaloniki

Tel.: + 3031 555 936/ 554415
Fax: + 3031 554515

OAED Regionális Igazgatósága (Epirus)
3rd Km Ethikis Odou Ioanninon - Athinas
450 00 Ioannina
Tel.: + 30651 297 04
Fax: + 30651 403 54

OAED Regionális Igazgatósága (Kelet-Macedonia és Thrace)
Odos Ethnikis Antistaseos 8
651 10 Kavala(Perigiali)
Tel.: + 3051 229 688
Fax: + 3051 229 060

OAED Regionális Igazgatósága (Thessaly)
Odos Ermogenous 10
414 47 Larisa
Tel.: + 3041 535 963
Fax: +M3041 2256 834

b) Egyéb szervezetek

Nemzeti Ifjúsági Alapítvány
Odos Filellinon 9
105 27 Athens
Tel.: + 301 322 83 28

Állami Ösztöndíj Alapítvány
Odos Lysikratous 14
105 58 Athens
Tel.: + 301 325 43 85 -9
Fax: + 301 322 18 63

Kereskedelmi Kamarák Központi Szövetsége
Akadimias 7
106 71 Athens
Tel.: +301 363 27 02/ 362 56 30/ 360 58 47
Fax: +301 362 23 20

Egyetemi Központ a külföldi végzettségek elfogadására (Ekvivalencia Bizottság)
Mesogeion 223, 115 25 - AQHNA
Tel.: +301 6756362, 6756464/Fax: +301 6756709

Adózási szabályok

A közvetlen adózásról a közösségi joganyagok nem rendelkeznek, ezért - bár a tagállamok adórendszerei hasonlóak - minden tagállamban különböző fajtájú és mértékű adónemekkel találkozunk.

A közösségi jog szerint a tagállamok adórendszerének követnie kell azt az általános diszkriminációellenes szabályozást, miszerint egy tagállam állampolgárai, akik egy másik tagállam területén élnek, nem részesülhetnek kedvezőtlenebb adózási feltételekben, mint az adott tagállam állampolgárai.

A közösségi adózási szabályok szerint minden EU tagállam állampolgára, minden (akár több nem EU tagállambeli) jövedelme után abban a tagállamban köteles adót fizetni, amelyben lakik. A kettős adózásról szóló országok közötti egyezmények gondoskodnak arról, hogy az adóalany csak egy helyen fizessen adót.

Személyi jövedelemadó

A személyi jövedelemadót (Foros Issodimatos) az adófizető teljes nettó jövedelme után vetik ki. A nettó jövedelmet különféleképpen számítják hat jövedelemkategóriában. A következő forrásokból szerzett jövedelem adóztatható:

- ingatlanból,
- ingóból,
- mezőgazdasági tevékenységből,
- kereskedelmi tevékenységből,
- munkaviszonyból és
- szakmai szolgáltatásból illetve egyéb forrásokból.

A jövedelemadót a havi jövedelemből vonják le és az év végén számolják el. A bérből és fizetésből élőknek és a nyugdíjasoknak a következő év március 10-ig kell benyújtani adóbevallásukat. Azok a személyek, akik Görögországban telepedtek le más tagállamból származó jövedelmüket is kötelesek bevallani. Amennyiben a munkavállaló ez után a jövedelem után annak származása szerinti tagállamban már adózott, úgy azt az összeget a görög adóbevallásában nem kell még egyszer figyelembe venni.

Általánosságban a munkavállalót akkor tekintik adóalannak, ha ténylegesen Görögországban lakik, vagy - az aktuális tartózkodási helyétől függetlenül - tartósan Görögországban kíván letelepedni.

Kettős adóztatásról szóló egyezmények

Görögország az EU 11 tagállamával írt alá kettős adóztatásról szóló egyezményeket (azaz Írország, Portugália és Spanyolország kivételével az összes tagállammal).

Együttes elbírálás

Görögországban a házastársak közös adóbevallást nyújtanak be. A házastársak adófizetési kötelezettsége külön-külön az együttes jövedelemből való részesedésük arányában határozható meg.

Levonások és kedvezmények

Családi állapotuk és az általuk eltartottak száma alapján az adófizetőket adókedvezmények illetik meg. Adókedvezményt élveznek:

- orvosi és kórházi költségek,
- ügyvédi költségek,
- életbiztosítás, betegség vagy balesetbiztosítás költségei,
- idegen nyelv tanulására fordított összeg,
- család lakóhelyének bérleti díja,
- iskolás gyermekek lakásának bérleti díja,
- közérdekű adományok (egyházak, non-profit szervezete stb. részére).

A nagy családdal rendelkezők további kedvezményekben részesülnek az eltartott gyermekek száma alapján. Meghatározott összegű adólevonás jár két, három illetve négy vagy több gyermekes családok esetén. Azok az adóalanyok, akik az ország meghatározott régióiban - Xanthi, Rhodopi, Evros, Samos, Dodekaneszosz, és az országhatár 20 km-es körzetében - 9 hónapnál hosszabb ideig éltek és dolgoztak speciális kedvezményt kapnak minden gyermekük után.

Általános forgalmi adó - „Foros Prostithemenis Axias FPA/FPA”

Az Áfa általános mértéke 18%.

A mezőgazdasági termékek, illetve más alapvető fogyasztási cikkek (pl: élelmiszerek, gyógyszer, szállítás, elektromos áram) után 8%

Újság, könyv, színház: 4 %

A foglalkoztatás szabályozása

A dolgozók képviselete

A foglalkoztatás feltételeinek irányítója az az elv, hogy az Európai Unió munkaerői valamennyi tagállamban egyenlő elbánásban részesüljenek. Ennek megfelelően bármely EU munkaerőnek joga, hogy nemzetiségétől függetlenül a hazai munkaerővel azonos feltételekben részesüljön a foglalkoztatás területén bármely EU tagállamban.

A foglalkoztatási jogait illetően további információt beszerezhet az alábbi címen:

Belügy-, Közigazgatási- és Decentralizációs Minisztérium
Közigazgatási Általános Titkárság,
Adminisztratív Modernizációs Általános Igazgatóság,
Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
(Ministry of the Interior, Public Administration and Decentralisation,
Secretariat General for Public Administration,
Directorate General for Administrative Modernization,
Department of International Relations)
Vas. Sofias 15
10 674 Athens-GR
Tel. (+00301) 339 3496, 339 3478, 339 3337
Fax. (+00301) 3393300

A munkajogi rendelkezések csupán a magánszektorra érvényesek. Az állami szektorban, (közszolgáltatban) foglalkoztatottak, a községi közigazgatási hivatalnokok és alkalmazottak számára a közjog rendelkezései szerint nem érvényes a munkajog, hanem a közszolgálati jog általános szabályai az irányadók. Ugyancsak nem érvényesek a munkajogi rendelkezések a mezőgazdaságban és a tengerhajózásban. Ezekben a területeken külön szabályok érvényesek, amelyek a Mezőgazdasági, illetve a Tengeri Kereskedelmi Minisztérium hatáskörébe tartoznak. A szállítás területén dolgozók ügyeiben a Szállítási Minisztérium illetékes. A munkakörülményekkel kapcsolatos kérdésekben ezek a szektorok szorosan együttműködnek a Munkaügyi és Társadalombiztosítási Minisztériummal.

A munkajogot alapvetően az Alkotmány, a nemzetközi megállapodások, a törvények, a szokások, a kollektív szerződések, - a bérviták esetén a választott bíróságok döntései - és a belső munkaügyi előírások képezik.

Alkotmány: a 22. cikkely 2. pont értelmében az általános munkakörülményeket törvény határozza meg, amelyek kollektív szerződésekkel, vagy a kollektív szerződési tárgyalások megfeneklése esetén bírósági határozattal egészíthetők ki.

Törvényalkotás: a Polgári Törvénykönyv egységes fejezetben tartalmazza a munkára vonatkozó előírásokat. (648-680 cikkely) Az előírások mindenekelőtt nem a foglalkoztatásra, hanem sokkal inkább „a munkaerő munkába állítására” irányulnak.

Jövedelem

A bérek és a fizetések Görögországban is egyénileg eltérőek, mivel iparágak és képzettség szerint alakulnak. Létezik egy törvényileg előírt minimálbér, amely 591,18 Euro havonta (2005. szeptember 1-i adat).

Egyébként a béreket 13. havi fizetés egészíti ki, amelyhez kapcsolódik a húsvétkor esedékes jutalom, valamint a szabadságpénz, mindenkor a havi bér 50%-ában.

Összességében a bérszínvonal Görögországban alacsonyabb, mint az eurozóna átlaga és ez valamennyi gazdasági területre jellemző.

A termelékenység ugyancsak alacsonyabb, a pénzügyi szolgáltatások és az egyéb vállalkozásokkal kapcsolatos szolgáltatások, valamint az építőipar kivételével, ahol az értékmutatók lényegében megfelelnek az eurozóna mutatóinak. A termelékenység ugyanúgy relatíve magas a kereskedelemben, a közlekedésben és a hírközlésben, ami az összes görög termelési érték szűk egyharmadát adja.

Munkajog

Munkaszerződés

A munkaszerződések formáját nem írja elő jogszabály, és éppen ezért a szóbeli megállapodás különösen nagy szerepet játszik akkor is, ha egyre többször készülnek írásos szerződések is. A szerződéshez hasonlóan a próbaidő is szabad megállapodás kérdése.

Görögországban standard szerződés nem létezik (Polgári Törvénykönyv Nr. 158, - AK). A Polgári Törvénykönyv (AK) 648-as cikkelye szerint a munkaadó és a munkavállaló között megkötött szerződés lehet határozott vagy határozatlan idejű. Egyik esetben sem követelmény az írásos megállapodás (Polgári Törvénykönyv AK – 158. cikkely), kivéve azokat az eseteket, amelyekben különleges megállapodások érvényesülnek, pl. a művészek, az üzemorvosok, a biztonsági hivatalnokok, valamint a közszolgálati szektorban dolgozók alkalmazásával kapcsolatos szerződések esetében.

A munkaviszony felmondása

Bármely fél jogában áll a határozatlan idejű munkaszerződés felmondása, amely egyoldalú akaratnyilvánítással is érvényes.

A felmondási idő attól függ, hogy a foglalkoztatott mennyi időt töltött munkaviszonyban. A minimális felmondási idő harminc nap, a legmagasabb felmondási idő két év. A munkaadó részéről eszközölt felmondás a görög munkajog szerint csak végkielégítés fizetésével lehetséges, amelynek mértéke a munkáltatónál eltöltött időtől függ.

A jogszabály egyértelműen előírja a felmondással kapcsolatos eljárást, valamint a végkielégítés kifizetésének módját az elbocsátott foglalkoztatottra, alkalmazottra, illetve munkásra, valamint kézművesre vonatkozóan.

Felmondás alkalmazott esetében

Az alkalmazott munkaviszonyának felmondása a magánszektorban a munkaadó részéről két módon lehetséges: felmondási időhöz kötött, és azonnali (határidő nélküli) felmondás.

Felmondási időhöz kötött felmondás

A munkaadó számára adott annak lehetősége, hogy az alkalmazottat meghatározott időtartam (felmondási idő) után bocsássa el, amelynek ideje függ a munkavállalónak a munkaadónál foglalkoztatottként eltöltött idejétől. Ebben az esetben a munkaadó kötelezettsége az alkalmazottat írásban arról tájékoztatni, hogy fennálló munkaviszonya a felmondási idő lejárta után megszűnik.

Végkielégítés felmondási idő alkalmazása esetén

A végkielégítés mértéke a magánszektorból elbocsátott alkalmazott esetében, illetve a megfelelő felmondási idejű felmondásoknál törvény által meghatározott módon, az illetőnek az utolsó munkaadónál eltöltött munkaviszonya időtartamának megfelelően kerül megállapításra.

A jelzett rendelkezéseknek megfelelően, a felmondási idő alkalmazásával elkerülő alkalmazott végkielégítésének mindenkor mértéke a következő:

A munkaviszony időtartama	A végkielégítés mértéke	Felmondási idő
2 hónap - 1 év	a havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	1 hónap
1 év – 4 év	2 havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	2 hónap
4 – 6 év	3 havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	3 hónap
6 – 8 év	4 havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	4 hónap
8-10 év	5 havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	5 hónap
10 év	6 havi munkabér $\frac{1}{2}$ - e	6 hónap

A 10 évnél hosszabb ideje munkaviszonyban álló alkalmazottnál a végkielégítés minden további munkaviszonyban töltött év után fél havi munkabérrel növekszik.

A végkielégítés semmi esetben sem lehet több a két évre kifizetett munkabér felénél.

(A leghosszabb felmondási idő 24 hónap lehet, 28 éves munkaviszony esetén.)

Azonnali felmondás

A munkaadó bármikor alkalmazható elvi lehetősége alkalmazottja munkaviszonyát azonnali (felmondási idő nélküli) felmondással megszüntetni. Ebben az esetben kötelezett arra, hogy a törvénynek megfelelően a következő mértékben végkielégítést fizessen.

Végkielégítés azonnali felmondásnál

A végkielégítés mértékét a munkaviszony időtartama és a munkabér mértéke határozza meg. Az egyes esetekben az alkalmazottak végkielégítése a munkaviszony időtartamától függően alakul:

A munkaviszony időtartama	A végkielégítés mértéke
2 hónap – 1 év	egy havi munkabér
1 – 4 év	2 havi munkabér
4 – 6 év	3 havi munkabér
6 – 8 év	4 havi munkabér
8 – 10 év	5 havi munkabér

A több mint tíz éves munkaviszony esetében a havi munkabér hatszorosát, ezen túl minden további év eltöltése után a havi munkabér egyszeri mértékét számítják. A végkielégítés nem haladhatja meg a két év, azaz a 24 hónap munkabérét.

Munkás, kézműves, vagy háztartási alkalmazott munkaviszonyának felmondása

A munkások, a kézművesek és a háztartási alkalmazottak esetén csupán azonnali (felmondási idő nélküli) munkaviszony felmondás engedélyezett. Ebből következően a munkaszerződés írásos felmondásnak érvénybelépésével egyidejűleg sor kerül a törvényesen meghatározott végkielégítés kifizetésére.

Végkielégítés munkások, kézművesek, háztartási alkalmazottak munkaviszonyának felmondása esetén:

A munkások, kézművesek és háztartási alkalmazottak számára kifizetendő végkielégítés mértékét elbocsátás esetén a munkaviszony időtartama határozza meg a következők szerint:

A munkaviszony időtartama	A végkielégítés mértéke
2 hónap – 1 év	5 napi munkabér
1 – 2 év	7 napi munkabér
2 – 5 év	13 napi munkabér
5 – 10 év	26 napi munkabér
10 – 15 év	52 napi munkabér
15 – 20 év	85 napi munkabér
21 év felett	100 napi munkabér

Végkielégítés nélküli felmondás

Az általános elvektől eltérően a munkavállaló elbocsátása a következő esetekben végkielégítés fizetése nélkül engedélyezett:

ha a munkaviszony kevesebb, mint két hónapja áll fenn,

ha a munkavállalóval szemben a munkája végzése miatt büntetőeljárást kezdeményeznek, vagy bűncselekmény miatt büntetésben részesül. Amennyiben a munkavállaló a bírósági határozat vagy bírósági ítélet következményei alól felmentést kap, akkor a munkaadó kötelezett a munkavállaló számára a törvényesen meghatározott végkielégítést kifizetni.

Heti munkaidő

A heti munkaidő 40 óra.

A munkavállalók különleges engedély nélkül heti 48 órát dolgozhatnak, ez esetben azonban minden túlóráért (a 40 órát túllépve) 25 %-os túlórapótlékot kapnak.

A 48 óránál hosszabb heti munkaidőhöz (maximum 35 túlóra fél évenként, néhány kivételes esetben maximum 50 túlóra) a Munka és Társadalombiztosítási Minisztérium helyi kirendeltségének engedélye szükséges. Az ilyen foglalkoztatás túlmunkának számít, és a törvény alapján a következőképpen kerül díjazásra:

az első 60 óra egy éven belül: 25%

a következő 60 óra 50%.

A maximálisan megállapított munkaidő túllépését a törvény tiltja, melynek megszegése büntetést von maga után.

Rendes szabadság

A nemzeti kollektív szerződés (EGSSE) 1998-1999. 5. cikkely rögzíti, hogy azok a munkavállalók, akik ugyanannál a munkaadónál 12 évig dolgoznak, vagy függetlenül a munkaadótól 14 éve foglalkoztatottak, évente:

6 napos munkahét esetén 5 hétre azaz 30 munkanap,
5 napos munkahét esetén 25 nap
szabadságra jogosultak.

Esélyegyenlőség munkavállaláskor

Az Alkotmány 1., 2. § 4. cikkely és az 1.§ 23. cikkely garantálja a nők és férfiak egyenjogúságát, valamint az azonos munka esetén az azonos bérezésre való jogot. „A foglalkoztatás államilag védett jog. Az állam gondoskodik meghatározott munkakörülményekről minden polgár számára. Valamennyi munkavállaló – akár férfi, akár nő – joga azonos munkáért azonos bért vagy fizetést kapni. Az állam megfelelően gondoskodik a szakszervezetek védelméről, és a munkával kapcsolatos jogok maradéktalan alkalmazásáról.”

A 84/1414-es törvény „A férfiak és nők egyenlő elbírálását előíró alkotmányos rendelkezés alkalmazása a munkaviszonyban és egyéb megállapodásoknál” címen jelent meg. A törvény kifejezője azoknak az előremutató kormányzati erőfeszítéseknek, amelyek a nők és a férfiak tényleges egyenlő elbírálását hivatottak szolgálni. A törvény fő célja a férfiak és a nők egyenlő elbírálásának biztosítása a munkajogi területeken, és ezzel egyidejűleg valamennyi diszkrimináció megszüntetése a pályaválasztási tanácsadásban, a képzésben, a foglalkoztatásban, a szakmai munkalehetőségekben, a bérezésben és egyéb munkakörülményekben. A törvény meghatározza a házassági és a családi támogatásokban való részvétel feltételeit. Az előírások megsértőivel szemben büntető rendelkezések érvényesülnek. Mind a Munkaügyi- és a Társadalombiztosítási Minisztérium szintjén, mind a Munkafelügyeleti Intézetekben állásokat alakítanak ki a férfiak és a nők egyenlő elbírálásával kapcsolatos tevékenység koordinálása, ellenőrzése érdekében, tovább önálló részleget hoznak létre a Munkaügyi Tanácsban (ASE), amely kizárólag ezzel a témakörrel foglalkozik. A törvény ezáltal alkotmányerejű követelményeket fejez ki a különböző neműek elbírálásával kapcsolatban, és magába foglalja azokat a kötelezettségeket, amelyek a görög törvények hozzáigazítását szolgálják az Európai Közösség 75/117 és 76/207 sz. direktíváihoz.

Társadalombiztosítás

Milyen biztosítási eseteket tartalmaznak a görög jogszabályok a szociális biztonságról?

Amennyiben valaki Görögországban dolgozik, ugyanolyan előfeltételek teljesítése esetén jogosult a társadalombiztosítás szolgáltatásaira, mint a görög munkavállalók. A Görögországban élő külföldiek családtagjai is ugyanolyan szolgáltatásban részesülnek, mint a görög munkavállalók családtagjai.

A szociális biztonság görög rendszere keretében a munkavállalók a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe:

- betegségi- és anyasági szolgáltatások,
- munkahelyi baleset és foglalkozási megbetegedés esetén járó szolgáltatások,
- rokkantsági, valamint időskori támogatások,
- hátramaradottak támogatása,
- munkanélküli segély,
- családi támogatások.

Regisztráció

Amint a munkavállaló munkába áll Görögországban, a munkáltató köteles a társadalombiztosításhoz (IKA) és egyéb specifikus alapokhoz bejelenteni. A munkavállaló ezután automatikusan biztosítási és járulék kártyát kap, melyeket DATE betűkkel jelölnek. Az egészségügyi könyvért a munkavállalónak személyesen kell folyamodnia az IKA lakóhely szerint illetékes szervezeténél. Az okmány kibocsátásához szükség van a társadalombiztosítási kártyára (DATE), amelyet a munkavállaló a munkáltatójától kér ki, a munkavállaló, illetve családtagjai fényképére, valamint az útlevelére vagy személyazonosító kártyájára. Ezt az okmányt gondosan meg kell őrizni, mert ez bizonyítja, hogy a munkavállaló biztosított, és megkönnyíti a társadalombiztosítási intézményekkel kapcsolatos ügyintézt. Az önfoglalkoztatóknak személyesen kell a biztosító szervezethez (általában TAE-hez), vagy a TEVE-hez bejelentkezni.

A társadalombiztosítás rendszere

A görög társadalombiztosítás rendszerének sajátossága, hogy több különálló irányítású alapra oszlik. A legnagyobb a szellemi és fizikai alkalmazottakat tömörítő, legszélesebb lehetőségeket – betegségi-, anyasági-, öregségi-, rokkantsági-, özvegyi-, munkahelyi baleseti ellátás, táppénz, temetési segély és halál esetére szóló segély - biztosító Társadalombiztosítási Hivatal (IKA). Az IKA rendszer magába foglal minden munkavállalót, aki nem tartozik valamely kisebb speciális biztosítási rendszerhez. Az IKA mellett működik egy sajátos rendszer a hivatali alkalmazottak számára is. A mezőgazdaságban dolgozókat a Mezőgazdasági Biztosító Szervezet (OGA), míg a kisvállalkozókat és kiskereskedőket az Önálló Kereskedők és Kisiparosok Alapítványa (TEVE) biztosítja. A munkanélküli segélyt és családi pótlékot a Munkavállalók Foglalkoztatási Szervezete (OAED) folyósítja.

A legfontosabb biztosító társaságok elérhetősége:

IKA – Idryma Koinonikon Asfaliseon
(Társadalombiztosítási Intézet)
Agiou Konstantinou 8
GR-10241 Athen

OAED – Organismos Apascholiseos Ergatikou
Munkavállalók Foglalkoztatási Szervezete
Ethnikis Antistasis Ano Kalamaki
GR-16610 Athen

TAE-Tameio Asfaliseos Emporon
(Kereskedők Biztosítási Pénztára)
Voulis 8-10
GR-10562 Athen

TEVE-Tameio Epangelmation Viotechnon Elladas
(Kézműves- és Kisiparos Biztosítási Pénztár)
Agiou Konstantinou 5
GR-10431 Athen

TSMEDE-Tameio Syntaxeon Michanikon kai Ergolipton Dimosion Ergon
(Mérnökök Biztosítási Pénztára)
Kolokotroni 4
GR-10561 Athen

OGA-Organismos Georgikon Asfaliseon
(Mezőgazdasági Biztosítási Intézet)
Patision 30
GR-10170 Athen

Az itt felsorolt legfontosabb biztosító társaságok mellett a különleges rendszerű biztosító szervezetek nagy számban állnak rendelkezésre a különböző ágazatokban dolgozók számára. Amennyiben valaki egy ilyen rendszerhez kíván tartozni, annak az IKA ezzel kapcsolatban további felvilágosítást nyújt.

Társadalombiztosítási hozzájárulások

A munkavállalóknak és munkáltatóknak egyaránt járulékot kell fizetniük a Társadalombiztosítási Alapba (IKA), ami a bér meghatározott százaléka. A munkaadó köteles arra, hogy a teljes járulékot az IKA-hoz befizesse, és a munkavállalótól levonja a reá eső részt.

Az IKA szociális és egészségügyi ellátást egyaránt biztosít (munkanélküliség, betegség, munkaképtelenség, nyugdíjba vonulás és halál esetére). A hozzájárulást a munkavállaló havi fizetése alapján számítják, mértéke általában 44,4%, melyből 16,4%-ot a munkavállaló, 28%-ot a munkáltató fizet. Egyes nehézipari ágazatokban (bányászat, hajógyártás) további 3-3% járadék fizetendő.

Betegbiztosítás

a) Egészségügyi ellátásra jogosultak:

- Életbiztosítással rendelkezők;
- Betegbiztosítással rendelkezők;
- IKA nyugdíjasok;
- Más TB alapnál biztosított nyugdíjasok, akik munkaviszonyuk időtartama alatt betegbiztosítással rendelkeztek;
- Biztosítottak és nyugdíjasok eltartott családtagjai;
- Munkanélküli segélyben részesülő munkanélküliek

b) Pénzbeli juttatásra jogosultak:

Biztosítottak és nyugdíjasok, akik önhibájukon kívül álló okból munkaképtelenné váltak.

A jogosultság feltételei:

a) Egészségügyi ellátásra az jogosult, aki a megbetegedés társadalombiztosítási intézethez való bejelentését megelőző naptári évben legalább 50 napig dolgozott.

b) Pénzbeli juttatásként napi betegségi ellátásra az jogosult, aki nem részesül IKA által folyósított nyugdíjban;

a megbetegedés társadalombiztosítási intézethez való bejelentését megelőző egy naptári évben legalább 100 napot, két évben 300 napot, öt évben 1500 napot dolgozott;

rajta kívül álló okból betegedett meg, és a megbetegedés társadalombiztosítási intézethez való bejelentését megelőző legalább 3 napja nem dolgozik.

Betegbiztosítási juttatások:

- orvosi ellátás,
- megelőző orvosi vizsgálatok,
- gyógyszerek (IKA orvosok által felírt gyógyszerek árának 75 százalékát térítik vissza),
- gyógyászati segédeszközök, protézisek (75%-os térítés),
- gyógyfürdők,
- kórházi kezelés,
- betegszállítás elszigetelt területen lakó betegek részére.

A betegbiztosítási ellátások időtartama és mértéke:

a) Természetbeni juttatásra a biztosított a betegségének egész időtartama alatt jogosult, időbeli korlátozás nélkül;

b) Pénzbeli juttatásként napi betegségi ellátásra (táppénz), a biztosított munkaképtelenségének a társadalombiztosítási intézethez való bejelentését követő negyedik naptól, évi maximum 182 napig jogosult.

A kezelésben résztvevő részesedése az egészségügyi költségekből az IKA tételekben rögzített, amely maximum 25% lehet. A krónikus betegségek gyógyszerei ingyenesek, a tartós betegség előfordulásakor a legkisebb önrészesedés a költségekhez 10%.

Az országban nem működik szabad orvos-, vagy kórházválasztás, hanem a betegnek a helyileg illetékes betegpénztári orvos, illetve kórház szolgáltatásait kell igénybe vennie. Aki privát intézményt kíván igénybe venni, annak a teljes költséget fizetnie kell.

A munkavállaló megbetegedése esetén a munkaadó a szabályoknak megfelelően 30 napig az érintett bérének felét továbbra is folyósítja. A többi időt vagy a bér másik 50%-át a biztosító fizeti. Három várakozási nap kerül közbeiktatásra, amelynek idejére semmilyen támogatás nem jár.

Táppénzre az jogosult, aki munkája következtében önhibáján kívül megbetegedett és három napnál hosszabb ideig nem tud dolgozni, továbbá a betegség bejelentésének napján folyamatosan vagy az ezt megelőző naptári év végéig 100 napig dolgozott.

Egy „munkanap” megfelel egy biztosítási napnak. A szabályos szabadság napok (fizetett szabadság) a munkanapokba beszámítanak, azok a napok azonban, amelyekre a munkavállaló táppénzt vagy munkanélküli segélyt kapott, nem kerülnek beszámításra. A biztosított által az EU más tagállamában teljesített biztosítási időt beszámítják a görög biztosítási időbe, amelynek érdekében megfelelő okmányokat az IKA ügyfél irodáiban kell benyújtani.

A táppénz az előírások szerint 50%-a annak a biztosítási csoporthoz tartozó munkavállaló bérének, akivel a biztosított az utolsó 30 napon vagy korábbi naptári évben azonos munkakörben dolgozott.

Az ellátás mértéke minden eltartott családtag után 10%-al emelkedik, de ezzel együtt sem haladhatja meg a biztosított munkabérének 70%-át.

Ha a biztosított az IKA költségére köz- vagy magán-kórházban orvosi kezelésben részesül és nincs családtagja, a táppénz kétharmad mértékben csökken.

A táppénz a biztosítóhoz történt munkaképtelenségi bejelentés után négy nappal fizethető.

A táppénz nem lehet hosszabb 182 napnál ugyanazon betegség miatt, és nem lehet több 182 napnál ugyanabban a naptári évben, megszakítással, vagy anélkül. A 182 napos táppénzes ellátás maximum 720 napra meghosszabbítható, ha a biztosított összességében 4500 munkanapot vagy 1500 munkanapot teljesített, ez utóbbiból azonban legkevesebb 600 napot a betegség megállapítása előtti utolsó öt évben. Ha a munkaképtelenség tuberkulózis következtében történt, a táppénz 360 napig fizethető.

A táppénz folyósításához a következő okmányokat kell benyújtani:

munkaképtelenségi igazolás egy IKA orvos részéről,
biztosítási és járulék igazolás (DATE)
személyes egészségügyi könyv,
családi egészségügyi könyv
nyilatkozat a munkából való kiesés időtartamáról.

Munkahelyi balesetek és foglalkozási betegségek

Az IKA számára érvényes jogi előírások a munkavállalók számára a következő esetekre határoznak meg szolgáltatásokat, illetve támogatásokat:

- balesetek, amelyek a konkrét munkatevékenység során történtek (munkahelyi balesetek),
 - balesetek, amelyek a munkahelyhez vagy a munkahelytől tartó úton történtek (és munkahelyi balesetként minősíthetők),
 - balesetek, amelyek nem munkahelyi balesetek,
 - betegségek, amelyeket a foglalkozási tevékenység okozott, amennyiben ezek a foglalkozási betegségek hivatalos listáján szerepelnek.
-

A balesetek és a szakmai betegségek nem képeznek egységes biztosítási ágat. A betegség vagy átmeneti munkaképtelenség esetén a betegbiztosító illetékes, rokkantság vagy haláleset esetén a nyugdíjbiztosító.

A balesetet (különösen munkahelyi balesetet) szenvedő munkavállaló, vagy foglalkozási betegségben megbetegedett munkavállaló, a számára kedvezőbb biztosítási szolgáltatásban részesül.

A munkahelyi balesetet szenvedett jogosult pénzügyi és dologi támogatásra, függetlenül biztosítottságának időtartamától. Nem szükséges tehát a szolgáltatás igényléséhez a munkanapok számának igazolása.

A baleset következtében előállt átmeneti, részleges munkaképtelenség esetén a kezelés betegségnél érvényes kezelés szerint történik. Kiegészítésül érvényesül azonban néhány speciális szabály.

Amennyiben a balesetet szenvedett az előző naptári évben 30 munkanapot nem tud igazolni, akkor a számára esedékes baleseti támogatást annak a megfelelő biztosított csoportnak a fizetése alapján számítják ki, amelyhez a balesetet szenvedett bére a baleset napján a legközelebb állt. A baleseti támogatás a baleset bejelentése napjától jár. Ez esetben nincs három napos várakozási idő mint a betegségek bejelentésekor, a munkaképtelenségnek azonban három napnál hosszabbnak kell lennie. Ha baleset rokkantságot vagy halált okoz, akkor a balesetet szenvedett személy rokkant nyugdíjra jogosult, a hátramaradott ellátandó családtagok „hátramaradotti nyugdíjban” részesülnek

Egyéb balesetek

A balesetet szenvedett általában pénz- és dologi támogatásra jogosult, ha a szolgáltatások normális folyósításához szükséges munkanapok felének teljesítését igazolni tudja.

A balesetet szenvedettnek az eseményt lehetőleg azonnal (legfeljebb azonban öt napon belül) a munkaadójának, illetve a területileg illetékes IKA-nak kell bejelenteni, vagy bejelentetni. További felvilágosításokat – igény szerint – az illetékes IKA ügyfélirodák adnak.

Foglalkozási megbetegedések

A foglalkozási megbetegedés a munkabalesettel azonos elbírálásban részesül. Ebből következően a biztosítási szolgáltatások (orvosi kezelés, táppénz, nyugdíj) a teljesített munkanapok számára tekintet nélkül nyújthatók.

A foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos jogi előírások megfelelő alkalmazása érdekében szükséges, hogy a munkavállaló a szakmai betegségek hivatalos listájára felvezetett krónikus betegséget vagy mérgezést igazolni tudja.

A helyi egészségügyi bizottságnak kell az IKA-ban rögzíteni azt, hogy az előfeltételek a betegség szakmai betegségként történő elismeréséhez fennállnak.

Anyasági biztosítás

1) Szülési támogatásra jogosultak

a) azok a nők, akik közvetlenül biztosítottak, vagy nyugdíjban részesülnek,

b) azok a férfiak, akik közvetlenül biztosítottak, vagy nyugdíjban részesülnek, és a feleségük - mint általuk eltartott családtag - rajtuk keresztül közvetetten biztosított.

2) Anyasági segélyre csak azok a nők jogosultak, akik közvetlenül tagjai a betegségi és anyasági biztosítási rendszernek.

A jogosultság feltételei:

1) Szülési támogatásra a terhes nő (vagy a férje, amennyiben a nő rajta keresztül biztosított) akkor jogosult, ha terhességének társadalombiztosítási intézethez való bejelentését megelőző naptári évben legalább 50 napig dolgozott.

2) Pénzbeli juttatásként anyasági segélyre a nő akkor jogosult, ha

a) a szülést megelőző két évben legalább 200 napig dolgozott;

c) a szülés várható időpontját megelőző 52, illetve a szülést követő 53 napban szabadságot vett ki.

Juttatások:

Anyasági juttatásként Görögországban szülési támogatás és anyasági segély jár.

A szülési támogatás meghatározott összeg, melyet a segédmunkások egynapi munkabérének harmincszorosában állapítanak meg. Ez az összeg akkor is megilleti a nőt, ha terhességét orvosi javaslatra megszakították, vagy a terhesség hatodik hónapját követően elvetélt.

Az anyasági segélyt a pénzbeli betegségi ellátással azonos módon számítják, ennek összege is növelhető az eltartott családtagok számára tekintettel. Az anyasági segély mértékének nincs felső határa, és egy összegben kerül kifizetésre.

Természetbeni juttatásként a terhességgel összefüggő gyógyszerek árát az IKA megtéríti.

Nyugdíjbiztosítás

Görögországban nyugdíjra jogosult minden munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy.

A jogosultság feltételei:

1. Teljes nyugdíjra jogosultak:

a) 65. életévüket betöltött férfiak és 60. életévüket betöltött nők, akik minimum 4500 napot dolgoztak (a rendszerbe 1993. január 1. után belépett nők esetében a nyugdíjkorhatár 65 év).

b) 62. életévüket betöltött férfiak és 57. életévüket betöltött nők, akik minimum 10000 napot dolgoztak.

c) 60. életévüket betöltött férfiak és 55. életévüket betöltött nők, akik minimum 4500 napot dolgoztak, melynek 4/5-ét nehéz vagy egészségtelen munkakörben töltötték és ebből legalább 1000 napot a nyugdíjazásukat megelőző 10 évben dolgoztak (a rendszerbe 1993. január 1. után belépett, nehéz vagy egészségtelen munkakörben dolgozó nők esetében a nyugdíjkorhatár 60 év).

d) 58. életévüket betöltött férfiak és nők, akik minimum 10500 napot dolgoztak, és igazoltan munkavállalóként voltak biztosítva (a rendszerbe 1993. január 1. után belépett férfiak

esetében a nyugdíjkorhatár 60 év, kivéve a nehéz vagy egészségtelen munkakörben dolgozókat).

e) 35. életévüket betöltött kiskorú gyermeket nevelő anyák, akik minimum 5500 napot dolgoztak (amennyiben a gyermek nem házas és az anya nem részesül más forrásból származó nyugdíjban).

2. Csökkentett nyugdíjra jogosultak:

a) 60. életévüket betöltött férfiak és 50. életévüket betöltött nők (a rendszerbe 1993. január 1. után belépett nők esetében a nyugdíjkorhatár 60 év), akik minimum 4500 napot dolgoztak, amelyből legalább évi 100 napot a nyugdíjazást megelőző 5 évben dolgoztak.

b) 60. életévüket betöltött férfiak és 50. életévüket betöltött nők (a rendszerbe 1993. január 1. után belépett nők esetében a nyugdíjkorhatár 60 év), akik minimum 10000 napot dolgoztak, amelyből legalább évi 100 napot a nyugdíjazást megelőző öt évben dolgoztak.

c) 56. életévüket betöltött férfiak és nők, akik minimum 10500 napot munkavállalóként dolgoztak.

d) 50. életévüket betöltött kiskorú gyermeket nevelő anyák, akik minimum 5500 napot dolgoztak (amennyiben a gyermek nem házas és az anya nem részesül más forrásból származó nyugdíjban).

Juttatások:

A teljes nyugdíj összegét az 1992-es nyugdíjreformot követően eltérően számítják az 1992. december 31-e előtt, illetve 1993. január 1-je után biztosítottak esetében.

A teljes nyugdíj az alapösszezből és pótlékokból áll.

A 1992. december 31-e előtt biztosítottaknál az alapösszeget a nyugdíjazás előtti jövedelem napokra vonatkoztatott összege alapján számítják. 28 jövedelemkategória van, melyek mindegyikéhez fix összegű napi bér tartozik. A nyugdíjat ennek kategóriánként eltérő százaléka alapján számítják.

Pótlék jár

a ledolgozott napok száma után (több mint 3000 munkanap után, 300 naponként számított, törvényben meghatározott összeg),

az eltartott gyermekek száma után (egy gyermek után 20%, a második gyermek után 15%, a harmadik gyermek után 10%, a gyermekek 18 éves, illetve amennyiben tanulnak 24 éves koráig, vagy időkorlát nélkül, ha a gyermek munkaképtelen, és erre a 18. születésnapja előtt fény derül)

a házastárs után (amennyiben nem dolgozik, és nem részesül nyugdíjban).

1993. január 1-e után biztosítottak esetében az alapösszeget a nyugdíjazást megelőző öt év munkabére alapján számítják. A nyugdíj mértéke függ a biztosított évek számától, úgy, hogy minden év a nyugdíjalapul szolgáló jövedelem 1,714%-ának számít. Pótlék az eltartott gyermekek számától függően egy gyermek után 8%, a második gyermek után 10%, három vagy több gyermek után 12%.

A minimális nyugdíj összege a törvény által a biztosítottak valamennyi kategóriájára (minden biztosított a munkabérének megfelelő kategóriába kerül) meghatározott százalékos arány, melyet az adott kategóriára vonatkozó munkabér huszonötszörösével kell szorozni.

A csökkentett nyugdíj összege havi 0.5%-al kevesebb, mint a teljes nyugdíj. A csökkentett nyugdíj nem alakul teljes összegű nyugdíjjá, amikor a biztosított eléri a rendes nyugdíjkorhatárt.

Természetbeni juttatásként az IKA által folyósított nyugdíjban részesülők és családtagjaik orvosi ellátásra és gyógyszerekre is jogosultak.

Szociális segély

Családtámogatások

Azok a munkavállalók kapják, akik tagjai a kötelező társadalombiztosítási rendszernek. Akkor jogosultak az Munkavállalók Foglalkoztatási Szervezete (OAED) által folyósított családtámogatási juttatásokra, amennyiben gyermekük Görögországban vagy valamely másik EU tagállamban él.

Ennek megfelelően a következő személyek részesülhetnek családtámogatásban:

1) A szülők (anya vagy apa) akiknek nem házas gyermeke még nem érte el a 18. évét;
még nem érte el a 22. évét, amennyiben felsőoktatási tanulmányokat folytat;
munkaképtelen, korára tekintet nélkül.

2) A nagyszülők, testvérek, nagynénik/nagybácsik, amennyiben a gyermek mindkét szülőjét elvesztette, vagy az élő szülője nem felel meg a jogosultság követelményeinek.

Családtámogatásra jogosult, aki

munkavállaló, és legalább egy gyermek ellátásáról gondoskodik;

az előző naptári évben legalább 50 napot dolgozott, és befizette a társadalombiztosítási hozzájárulásokat;

akinek a munkáltatója az irányadó kollektív szerződés értelmében nem köteles olyan családi pótlék fizetésére, amely az OAED által fizetendő családi pótléket túllépi.

A családtámogatás az első gyermek születésétől kezdve minden gyermek után jár, aki megfelel a követelményeknek. Mértéke a gyermekek számától és a család jövedelmétől függ, tekintet nélkül a gyermekek korára. A támogatás összegét havi alapon számítják, majd annak tizenkétszeresét évente egy összegben fizetik ki. A családtámogatás mellett kiegészítő juttatások is járhatnak: 100% egy vagy két eltartott gyermek, 150% több eltartott gyermek után, ha:

1) az egyik szülő rokkant vagy elhunyt, és az özvegy nem jogosult rokkantsági vagy özvegyi nyugdíjra, vagy

2) az apa a sorkatonai szolgálatát tölti;

3) fogyatékos vagy házasságon kívül született, vagy árva gyermekekről kell gondoskodni.

Az igényjogosultnak a helyi munkaügyi hivatal kirendeltségén kell kérelmet benyújtania, amelyhez a biztosítási könyvet (amely az IKA tagságot igazolja, és amelyet a DATE vagy egy további biztosítási könyv igazol), illetve a gyermek születési anyakönyvi kivonatát kell csatolni.

Azoknak a gyermekeknek a családi pótlék jogosultsága esetén, akik az Európai Unió Görögországon kívüli államában élnek, az E 401-es nyomtatványt kell benyújtani, amelyből a családi összetétel kimutatható.

A családi pótlékkal kapcsolatos további felvilágosítások az OAED hivatalaiban kaphatók.

Munkanélküli ellátás

A munkanélküliek támogatását is a Munkavállalók Foglalkoztatási Szervezete (OAED) folyósítja a következő két formában:

munkanélküli járadék

betegbiztosítás.

Munkanélküli járadékra jogosult, aki(t)

- 1) önhibáján kívül bocsátották el, vagy akarata ellenére kellett elhagynia munkahelyét;
- 2) akar és képes dolgozni, de nem talál munkát; (ha a munkanélküli segély folyósítása alatt a személy megbetegedése miatt válik munkaképtelenné, és ez öt napnál hosszabb ideig tart, a munkanélküli segély folyósítását felfüggesztik, és a személy a továbbiakban betegségi ellátásban részesül, amennyiben arra jogosult);
- 3) 16. évét betöltötte;
- 4) személyesen regisztráltatta magát a munkaügyi hivatalban;
- 5) elérhetőségét megadta;
- 6) bizonyítani tudja, hogy a munkahelyének elvesztését megelőző 14 hónapban legalább 125 nap munkanélküli biztosítást befizetett, vagy az elbocsátását megelőző két évben legalább 200 napot dolgozott.

Aki első alkalommal folyamodik munkanélküli segélyért, bizonyítania kell, hogy a megelőző két év során legalább 80 napot dolgozott.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 20-29 év közötti pályakezdőkre, akik több mint egy éve vannak munka nélkül.

A juttatás mértéke és időtartama

A munkanélküli járadék alapösszegeből és az eltartott családtagok után járó pótlékból áll. Fizikai munkások esetében az alapösszeg az elbocsátáskori fizetésük 40%-a, míg szellemi tevékenységet végzőknél az 50%-a, ami nem lehet kevesebb, mint a minimális napi bér 2/3-a. Pótlékként minden eltartott családtag után további 10% jár.

A járadék maximális összege nem lehet több, mint az elbocsátáskori bér 70%-a.

A munkanélküli járadékot havi 25 napra folyósítják, a folyósítás időtartama attól függ, hogy a jogosult hány napot dolgozott a megelőző 14 hónapban.

Két speciális eset lehetséges:

a 20-29 éves pályakezdők, akik legalább egy éve munka nélkül vannak, 5 hónapig kapnak ellátást;

azok, akik legalább 49 évesek és 210 napot dolgoztak 12 hónapig kapnak ellátást.

Amennyiben a fenti rendszer szerint a folyósítás időtartama lejár, az OAED további három hónapig csökkentett összegű munkanélküli járadékot folyósít, mely az addigi összeg felével egyenlő. Ennek az időszaknak a letelte után az újabb ellátás igényléséhez újból bizonyítani kell a szükséges számú munkanap meglétét. Négy éven belül azonban maximum 300 napig lehet járadékot kapni.

Amennyiben a jogosult állást talál, vagy ideiglenesen munkaképtelenné válik, a segély folyósítását felfüggesztik.

A munkanélküli segélyre való jogosultság megszűnik, ha a jogosult meghal, nyugdíjra válik jogosulttá, véglegesen munkaképtelenné válik, vagy a nem működik együtt a munkaügyi hivatallal.

A minimum munkanélküli járadék egyenlő a minimális napi bér 2/3-ával.

Adminisztráció, formalitások

A munkanélküli járadék igényléséhez - a munkaviszony megszűnését követő 60 napon belül - személyes bejelentkezés szükséges a területileg illetékes munkaügyi szervezetnél. Munkanélküli járadék folyósítására csak akkor kerül sor, ha az érintett személy számára az illetékes munkaügyi szervezet semmilyen megfelelő munkát nem tud felajánlani.

A kérelemhez a következő okmányokat kell csatolni:

biztosítási könyv (az IKA által kiállított DATE, vagy egyéb biztosítási könyv),

a munkaszerződés felmondása,

nyilatkozat arról, hogy az illető az adott esetben nem keres munkát, és egy új munka megkezdését az illetékes munkaügyi szervezetnek bejelenti,

az eltartott családtagok egészségügyi könyve.

Források:

Az Európai Foglalkoztatási Szolgálat honlapja: www.europa.eu.int/eures

E.K.E.P., Görög Nemzeti Pályainformációs Központ, E-mail: info@ekep.gr

Web címek: <http://www.ekep.gr>
<http://www.paep.org.gr>
<http://www.statistics.gr>
<http://www.mnec.gr>
<http://www.srpq.gr>
<http://www.kepea.gr>
<http://www.ika.gr>

Európai kézikönyv pályaválasztási tanácsadók számára (European Handbook for Guidance Counsellors, Greece, Hellas)

Az Integrált Liceumról, a felsőfokú oktatási rendszerbe való jelentkezésről, a tanítás értékeléséről és más rendelkezésekről szóló, 2525.sz. törvény

A középiskolai műszaki-szakképzési oktatásról és más rendelkezésekről szóló, 2640.sz. törvény

A felsőoktatásról és a felsőoktatás technológiai szempontjairól szóló, 2916.sz. törvény.